

03/2015

ELÄKETURVAKESKUKSEN TILASTORAPORTEJA

Eläkkeellesiirtymisikä Suomen työeläke- järjestelmässä

Pensioneringsåldern inom
arbetspensionssystemet i Finland

Effective retirement age in the Finnish
earnings-related pension scheme

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

03/2015

ELÄKETURVAKESKUKSEN TILASTORAPORTEJA

Eläkkeellesiirtymisikä Suomen työeläke- järjestelmässä

Pensioneringsåldern inom
arbetspensionssystemet
i Finland

Effective retirement age in the
Finnish earnings-related
pension scheme

Jari Kannisto

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin: 029 411 20

Sähköposti: etunimi.sukunimi@etk.fi

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon: 029 411 20

E-post: förnamn.efternamn@etk.fi

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS, FINLAND

Telephone +358 29 411 20

E-mail: firstname.surname@etk.fi

Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy

Tampere 2015

ISSN-L 1459-3823

ISSN 1459-3823 (painettu)

ISSN 1798-7466 (verkkajulkaisu)

ABSTRAKTI

Vuoden 2005 työeläkeuudistuksen yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi asetettiin eläkkeelle siirtymisen myöhentäminen 2–3 vuodella. Tämän pitkän aikavälin tavoitteen toteutumista seurataan 25-vuotiaan eläkkeellesiirtymisiän odotteen avulla. Keväällä 2009 Matti Vanhasen hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen välisessä sopimuksessa eläkkeellesiirtymisiän odotteelle asetettiin konkreettinen nousutavoite: 62,4 vuotta viimeistään vuonna 2025. Toisin kuin keskiarvo- ja mediaani-ikään, odotteeseen ei vaikuta väestön ikärakenne. Näin ollen sen avulla voidaan tarkastella ajassa tapahtuvaa muutosta eläkkeellesiirtymisiässä. Eläkkeellesiirtymisiän odote lasketaan kaikista työeläkkeelle siirtyneistä.

Vuonna 2014 eläkkeellesiirtymisiän odote oli 61,2 vuotta, nousua edellisvuodesta 0,3 vuotta. Miehillä se oli 61,3 vuotta ja naisilla 61,1 vuotta. Viime vuosina miesten ja naisten erot ovat olleet pieniä ja välillä miesten odote on ollut korkeampi kuin naisten ja päinvastoin. Ennen vuoden 2005 eläkeuudistusta odote oli miehillä noin puoli vuotta matalampi.

Odote on nyt noussut eläkeuudistusta edeltävästä tasosta likimain kahdella vuodella, joten nousu on ollut voimakasta. Viime vuosina havaittu voimakas nousu tuskin jatkuu tulevaisuudessa. On useita syitä, miksi on perusteltua odottaa eläkkeellesiirtymisiän nousuvauhdin taittuvan. Eläkkeellesiirtymisiän ripeä nousu on ollut seurausta ennen kaikkea eläkevaihtoehtojen karsimisesta. Sekä työttömyyseläke että yksilöllinen varhaiseläke on lakkautettu, joten näiden eläkelajien poistuminen ei enää nosta eläkkeellesiirtymisikää. Vastedes eläkkeellesiirtymisiän kehitykseen vaikuttavat erityisesti työllisyyskehitys sekä suomalaisten asenteet ja käyttäytymismuutokset eläkkeelle siirtymisessä. Myös suomalaisten koheneva terveydentila vähentää työkyvyttömyyttä ja siten nostaa eläkkeellesiirtymisikää. Samoin vuoden 2017 eläkeuudistuksen uskotaan nostavan eläkkeellesiirtymisiän odotetta.

Työeläkkeelle siirtyi vuonna 2014 hieman yli 70 000 henkilöä. Määrä oli kolme tuhatta pienempi kuin edellisenä vuonna. Lähivuosina eläkkeelle siirtyneiden määrä pysynee runsaan 70 000 tasolla. Tänä vuonna eläkkeelle siirtyneiden määrän voi odottaa hieman kasvavan viime vuodesta.

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä on laskenut viime vuosina. Vuonna 2014 eläkkeelle siirtyneistä joka neljäs jäi eläkkeelle työkyvyttömyyden vuoksi. Samalla yhä useampi työkyvyttömyyseläke alkaa osaeläkkeenä. Viime vuonna joka neljäs työkyvyttömyyseläkkeelle siirtynyt jäi osaeläkkeelle, joka on puolet täyden eläkkeen määrästä. Osatyökyvyttömyyseläkettä saavat jatkavat yleensä työelämässä eläkkeen rinnalla.

Useampi kuin kaksi kolmesta eläkkeelle siirtyneestä jäi vanhuuseläkkeelle. Viime vuonna vanhuuseläkkeelle siirtyi 51 000 henkilöä. Määrää vähensi varhennetun vanhuuseläkkeen lakkauttaminen: sitä ei myönnetä enää 62-vuotiaana 1952 tai sen jälkeen syntyneille. Maatalouden erityiseläkkeelle siirtyi edellisvuosien tapaan alle 1 000 henkilöä. Vuoden 2005 eläkeuudistuksen yhteydessä oikeus työttömyyseläkkeeseen poistettiin 1950 ja sen jälkeen syntyneiltä, joten viimeiset työttömyyseläkkeet myönnettiin vuonna 2011.

Ikääntyvien työllisyysasteen nousu jatkui edelleen vuonna 2014. Finanssikriisin seurauksena vuonna 2009 ikäryhmässä 55–64-vuotiaat työllisyys laski, mutta nousi nopeasti sitä edeltäneen tason yläpuolelle ja on sen jälkeen edelleen noussut. Viime vuonna sekä 55–59-vuotiaiden että 60–64-vuotiaiden työllisyysasteet olivat tilastohistorian korkeimmat; 55–59-vuotiailla se oli 74,1 prosenttia ja 60–64-vuotiailla 44,3 prosenttia. Vaikka

55–64-vuotiaiden työllisyysaste 59,1 prosenttia on historiallisen korkea, se on selvästi matalampi kuin muissa pohjoismaissa. Erityisesti ikääntyvien miesten työllisyysaste on nyt EU-maiden keskitasolla vaikka muut Pohjoismaat ovat vähintään kymmenen prosenttiyksikköä ylempänä. Ero Ruotsiin on yli 20 prosenttiyksikköä, mikä ainakin osittain selittyy osa-aikatyöllä.

ABSTRAKT

Ett av de viktigaste målen i 2005 års arbetspensionsreform var att senarelägga pensioneringarna med 2–3 år. Hur detta långsiktiga mål realiserats följs upp med hjälp av den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar. Våren 2009 avtalade Matti Vanhanens regering och arbetsmarknadsorganisationerna om ett konkret höjningsmål för den förväntade pensioneringsåldern: 62,4 år senast år 2025. I motsats till genomsnittsåldern och medianåldern påverkas den förväntade pensioneringsåldern inte av befolkningens åldersstruktur. Den bidrar således med information om förändringen i pensioneringsåldern i tiden. Den förväntade pensioneringsåldern beräknas utifrån antalet nya arbetspensionerade.

År 2014 var den förväntade pensioneringsåldern 61,2 år, en höjning med 0,3 år från föregående år. För män var den 61,3 år och för kvinnor 61,1 år. Under de senaste åren har skillnaderna mellan män och kvinnor varit små och emellanåt har den förväntade pensioneringsåldern varit högre för män än för kvinnor och tvärtom. Före 2005 års pensionsreform var den förväntade pensioneringsåldern för män omkring ett halvt år lägre.

Den förväntade pensioneringsåldern har nu stigit med nästan två år sedan nivån före pensionsreformen, vilket är en kraftig höjning. De senaste årens kraftiga höjning kommer knappast att fortsätta i framtiden. Det finns flera orsaker till varför det är motiverat att förvänta sig att takten med vilken pensioneringsåldern stiger kommer att plana ut. Den snabba höjningen av pensioneringsåldern har framför allt varit en följd av att pensionsalternativen har minskats. Både arbetslöshetspensionen och den individuella förtidspensionen har slopats, så pensioneringsåldern höjs inte längre av att dessa pensionsslag upphört. Framöver kommer utvecklingen av pensioneringsåldern att påverkas i synnerhet av sysselsättningsutvecklingen samt finländarnas inställning och beteendeförändringar vad gäller pensionering. Även finländarnas förbättrade hälsa minskar på arbetsförmåga och höjer således på pensioneringsåldern. Likaså antas pensionsreformen år 2017 höja den förväntade pensioneringsåldern.

År 2014 gick lite över 70 000 personer i arbetspension. Antalet var tretusen personer färre än föregående år. De nypensionerades antal torde stanna på nivån dryga 70 000 de närmaste åren. I år kan antalet nypensionerade förväntas växa en aning från i fjol.

Antalet nya sjukpensionstagare har sjunkit de senaste åren. År 2014 gick var fjärde nypensionerad i pension på grund av arbetsförmåga. På samma gång inleds sjukpensionen allt oftare som delpension. I fjol fick var fjärde ny sjukpensionstagare delpension, som är hälften av beloppet av full pension. De som får sjukpension som delpension fortsätter vanligtvis i arbetslivet vid sidan av pensionen.

Fler än två av tre nypensionerade gick i ålderspension. I fjol gick 51 000 personer i ålderspension. Orsaken till minskningen var att förtida ålderspension avskaffades: den beviljas inte längre personer som är födda år 1952 eller senare. I likhet med föregående år började mindre 1 000 personer få specialpension för lantbruksföretagare. I samband med 2005 års pensionsreform slopades rätten till arbetslöshetspension för dem som är födda 1950 eller senare, vilket innebär att de sista arbetslöshetspensionerna beviljades år 2011.

Sysselsättningsgraden bland äldre fortsatte stiga under år 2014. Som en följd av finanskrisen år 2009 sjönk sysselsättningen i åldersgruppen 55–64 år, men steg snabbt till den nivå som rådde före krisen och har sedan fortsatt att växa. I fjol var sysselsättningsgraderna

för både 55–59-åringarna och 60–64-åringarna de högsta i statistikhistorien; för 55–59-åringarna var den 74,1 procent och för 60–64-åringarna var den 44,3 procent. Även om sysselsättningsgraden på 59,1 procent för 55–64-åringarna var historiskt hög, var den betydligt lägre än i de andra nordiska länderna. I synnerhet sysselsättningsgraden för äldre män är nu på EU-ländernas genomsnittliga nivå även om den för de andra nordiska länderna är minst tio procentenheter högre. Skillnaden till Sverige är 20 procentenheter, vilket åtminstone delvis förklaras med deltidarbete.

ABSTRACT

One of the central aims of the 2005 earnings-related pension reform was to extend the effective retirement age by 2–3 years. The realisation of this long-term aim is monitored via the expected effective retirement age of the 25-year-olds. In the spring of 2009, the government of Prime Minister Matti Vanhanen and the labour market organisations set a concrete target for the aimed increase in the expected effective retirement age: 62.4 years by the year 2025 at the latest. Contrary to the average and mean age, the expected effective retirement age is not affected by the age structure of the population. Therefore, it can be used to review changes in the effective retirement age over time. The expected effective retirement age is calculated based on all new retirees on earnings-related pensions.

In 2014, the expected effective retirement age was 61.2 years, an increase of 0.3 years compared with the previous year. For men, the expected effective retirement age was 61.3 years and for women 61.1 years. In recent years, the difference between men and women has been small, and sometimes the expected effective retirement age for men has been higher than for women, or vice versa. Before the 2005 pension reform, the expected effective retirement age was approximately six months lower for men than for women.

The expected effective retirement age has risen quite pronouncedly, by nearly two years, from the level before the 2005 pension reform. The recent rapid increase is not likely to continue in the future. There are several reasons for this. First and foremost, the rapid growth in the effective retirement age has been a result of the elimination of some pension types. Both the unemployment pension and the individual early pension have been abolished, so these pension types will no longer raise the effective retirement age. In the future, the development of the effective retirement age will be affected, in particular, by the development of the employment rate as well as by the attitude and change of behaviour of the Finnish people in relation to retirement. The improved health of Finnish people will also reduce disability and thus raise the effective retirement age. Similarly, the forthcoming pension reform in 2017 is believed to raise the expected effective retirement age.

Slightly more than 70,000 persons retired on an earnings-related pension in 2014. This was 3,000 less than in 2013. In the next few years, the number of new retirees is likely to be an ample 70,000 persons. This year, the number of new retirees is expected to grow slightly compared with 2014.

The number of new retirees on a disability pension has decreased in the past few years. Nearly every fourth new retiree in 2014 retired due to disability. At the same time, an increasing number of disability pensions begin as a partial pension. In 2014, every fourth new retiree on a disability pension retired on a partial pension, which is half of the full pension. In general, retirees on a partial disability pension continue working while drawing the pension.

More than two out of three new retirees retire on an old-age pension. Last year, 51,000 persons retired on this pension type. The decline was due to the abolishment of the early old-age pension, which is no longer granted to persons born in 1952 or later. As in the last few years, less than 1,000 individuals retired on a special farmer's pension. In connection with the 2005 pension reform, the right to the unemployment pension was abolished for persons born in 1950 or later, so the last unemployment pensions were granted in 2011.

The employment rate of the elderly continued to rise in 2014. As a result of the financial crisis in 2009, the employment of 55–64-year-olds decreased, only to rise quickly to above the previous level. The employment rate has continued to rise ever since. Last year, the employment rates of both 55–59-year-olds and 60–64-year-olds exceeded all previous statistical records: for 55–59-year-olds it was 74.1 per cent and for 60–64-year-olds 44.3 per cent. Although the employment rate of 59.1 per cent for 55–64-year-olds is record-high, it is clearly lower than in the other Nordic countries. In particular, the employment rate of elderly men is now at an average EU level although it is at least ten percentage points higher in the other Nordic countries. In Sweden, the rate is more than 20 percentage points higher, which can be explained, at least partly, through part-time work.

LUKIJALLE

Tämä raportti sisältää tietoja keskeisimmistä eläkkeellesiirtymisikää kuvaavista tunnusluvuista Suomessa. Ne ovat eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani. Tunnusluvut on laskettu kaikista työeläkkeelle siirtyneistä vuosilta 1996–2014. Yksityisen sektorin osalta tarkastelu ulottuu vuoteen 1983.

Eläkkeellesiirtymisiän odote lasketaan eläkkeiden alkavuuksien avulla. Se täyttää eläkkeellesiirtymisikää kuvaavalle mittarille asetetut tavoitteet, koska se reagoi eläkkeiden alkavuuksiin heti ja oikeasuuntaisesti ja on väestön ikärakenteesta riippumaton.

Odotteesta julkaistiin ensimmäinen raportti kesäkuussa 2003: *Missä iässä eläkkeelle? Raportti työeläkkeelle siirtymisen iästä ja sen mittaamisesta* (Eläketurvakeskuksen raportteja 2003:32). Eläkkeellesiirtymisiän problematiikkaa ja siihen vaikuttavia tekijöitä on kuvattu myös Jari Kanniston tutkimuksessa *Eläkkeellesiirtymisiän mittaaminen* (Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 2006:1).

Tilastovuodesta 2003 lähtien on eläkkeellesiirtymisikää koskevia tilastoja julkaistu Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja -sarjassa. Tilastovuodesta 2006 lähtien raportti on julkaistu kolmikielisenä.

Helmikuussa 2008 julkaistiin pohjoismaisena yhteistyönä tilastoraportti *Expected effective retirement age in the Nordic countries* (Finnish Centre for Pensions; Statistical Report 2/2008). Siinä esitetään vertailukelpoiset eläkkeellesiirtymisikää koskevat tunnusluvut kussakin Pohjoismaassa.

Tämän raportin sisällöstä vastaavat kehityspäällikkö Jari Kannisto ja tilastosuunnittelija Heidi Nyman, joille pyydetään osoittamaan julkaisun sisältöä koskevat kyselyt ja ehdotukset.

Helsingissä huhtikuussa 2015

Eläketurvakeskus

TILL LÄSAREN

Denna rapport redogör för de viktigaste måtten som beskriver pensioneringsåldern i Finland. Dessa är den förväntade pensioneringsåldern, den genomsnittliga pensioneringsåldern och medianen. De beskrivande måtten har uträknats utifrån alla som arbetspensionerats åren 1996–2014. För den privata sektorn sträcker sig granskningen till år 1983.

Den förväntade pensioneringsåldern beräknas med hjälp av pensioneringsfrekvensen. Den fyller de krav som har ställts på ett mått som beskriver pensioneringsåldern, eftersom den reagerar på pensioneringsfrekvensen omedelbart och i rätt riktning och är oberoende av befolkningens åldersstruktur.

Den första rapporten om den förväntade pensioneringsåldern publicerades i juni 2003: *Missä iässä eläkkeelle? Raportti työeläkkeelle siirtymisen iästä ja sen mittaamisesta* (Pensionskyddscentralens rapporter 2003:32). Problematiken i anslutning till pensioneringsåldern och de faktorer som påverkar denna beskrivs också i Jari Kannistos undersökning *Eläkkeellesiirtymisiin mittaaminen* (Pensionskyddscentralens undersökningar 2006:1).

Sedan statistikåret 2003 har statistik om pensioneringsåldern publicerats i Pensionskyddscentralens serie med statistikrapporter. Sedan statistikåret 2006 har rapporten publicerats på tre språk.

I februari 2008 publicerade de nordiska länderna en gemensam samnordisk rapport, *Expected effective retirement age in the Nordic countries* (Finnish Centre for Pensions, Statistical Report 2/2008). I rapporten presenteras jämförbara mått för pensioneringsåldern i varje nordiskt land.

För innehållet i den här rapporten svarar utvecklingschef Jari Kannisto och statistikplanerare Heidi Nyman, vardera tar gärna emot frågor och förslag om innehållet i publikationen.

Helsingfors april 2015

Pensionskyddscentralen

INTRODUCTION

The report contains data on the main indicators which describe the effective retirement age in Finland. These indicators are the expected effective retirement age, average and median. The indicators have been calculated for all those who retired on an earnings-related pension for the years 1996–2014. For the private sector the analysis extends to the year 1983.

The expected effective retirement age (expectancy) is calculated through the retirement risk. It achieves the objectives of an indicator which describes the effective retirement age, since it reacts immediately to the retirement risk and in the right direction, and is independent of the age structure of the population.

The first report on the expectancy was published in June 2003: *Missä iässä eläkkeelle? Raportti työeläkkeelle siirtymisen iästä ja sen mittaamisesta* (Finnish Centre for Pensions, Reports 2003:32). The issue of effective retirement age and the factors which affect it have also been described in Jari Kannisto's study *Eläkkeellesiirtymisiän mittaaminen* (Finnish Centre for Pensions, Studies 2006:1).

Starting in the statistical year 2003 statistics on the effective retirement age have been published in the series Statistical Reports of the Finnish Centre for Pensions. Since the statistical year 2006 the report has been published in three languages.

In February 2008 a report prepared in Nordic cooperation, *Expected effective retirement age in the Nordic countries* (Finnish Centre for Pensions, Statistical Report 2/2008), was published. The report presents comparable indicators as regards the effective retirement age for each Nordic country.

The contents of this report are the responsibility of Jari Kannisto, Development Manager, and Heidi Nyman, Statistics Planner, and any inquiries and suggestions regarding the contents should be directed to them.

Helsinki, April 2015

The Finnish Centre for Pensions

SISÄLTÖ

ABSTRAKTI	3
LUKIJALLE	9
1 Eläkkeellesiirtymisikä ja eläkkeellesiirtymisiän odote	17
Eläkkeellesiirtymisiän odotteen määritelmä ja laskutapa	17
Odotteelle asetetut vaatimukset.....	18
2 Eläkkeellesiirtymisiän odotteen kehitys	20
Näkökohtia tulevasta kehityksestä.....	21
3 Käytetyt käsitteet	24
4 Tilastojen tulkinnassa huomioon otettavia lakimuutoksia	26
5 Kuviot ja taulukot	53
I Eläkkeellesiirtymisikä	53
II Työeläkkeelle siirtyneet.....	63
III Työeläkevakuutetut	69

INNEHÅLL

ABSTRAKT	5
TILL LÄSAREN	10
1 Pensioneringsåldern och den förväntade pensioneringsåldern	29
Definition och beräkning av den förväntade pensioneringsåldern.....	30
Krav på den förväntade pensioneringsåldern	31
2 Den förväntade pensioneringsålderns utveckling	32
Perspektiv på den kommande utvecklingen	33
3 Definitioner som använts	36
4 Lagändringar som bör beaktas i tolkningen av statistiken	38
5 Figurer och tabeller	53
I Pensioneringsålder	53
II Nya arbetspensionerade	63
III Arbetspensionsförsäkrade	69

CONTENTS

ABSTRACT	7
INTRODUCTION	11
1 Effective retirement age and expected effective retirement age	41
Definition and calculation mode of the expected effective retirement age	42
Requirements set for the expectancy	43
2 Development of the expected effective retirement age	44
Factors affecting the future	45
3 Concepts used	48
4 Legislative changes to be taken into account in the analysis of the statistics	50
5 Figures and tables	53
I Effective retirement age	53
II Persons retired on an earnings-related pension	63
III Persons insured for earnings-related pension benefits	69

Taulukoissa käytetyt symbolit:

- Ei tapauksia
- .. Tietoa ei ole saatavissa tai sitä ei julkaista tapausten vähäisyyden takia
- . Tieto on loogisesti mahdoton

Använda symboler:

- Inga fall
- .. Uppgift ej tillgänglig eller utesluten p g a det ringa antalet fall
- . Logiskt omöjligt

Symbols used in the tables:

- Magnitude nil
- .. Data not available or not published due to small number of cases
- . Category not applicable

KUVIOLUETTELO

1. Eläkkeellesiirtymisiän odote	
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet.....	55
1a. Työeläkkeelle siirtyneet sektoreittain.....	55
2. Eläkkeellesiirtymisiän odote ikäluokittain vuonna 2014	
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet.....	56
3. Eläkkeellesiirtymisiän odote sukupuolittain	
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet.....	56
3a. Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet.....	57
3b. Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet.....	57
4. Eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani	
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet.....	58
4a. Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet.....	58
5. Työeläkkeelle vuonna 2014 siirtyneet	
5a. Kaikki ikäryhmittäin.....	65
5b. 50–69-vuotiaat yksivuotisikäluokittain.....	65
6. Työeläkkeelle vuosina 2013 ja 2014 siirtyneet 50–69-vuotiaat iän mukaan	
6a. Lukumäärä.....	66
6b. Osuus työeläkevakuutetuista.....	66
7. Työeläkkeelle vuonna 2014 siirtyneet 50–69-vuotiaat sukupuolen mukaan	
7a. Lukumäärä.....	67
7b. Osuus työeläkevakuutetuista.....	67
8. Työeläkevakuutetut ikäryhmittäin.....	71
9. Työeläkevakuutetut iän mukaan 1.1.2014.....	71

TAULUKKOLUETTELO

1. Eläkkeellesiirtymisiän odote 25- ja 50-vuotiaille.....	59
2. Eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani.....	60
3. Eläkkeelle siirtyneiden keskiarvoikä eläkelajin mukaan.....	61
4. Työeläkkeelle siirtyneet eläkelajin mukaan.....	68

FÖRTECKNING ÖVER FIGURER

1. Förväntad pensioneringsålder	
Alla nya arbetspensionerade	55
1a. Nya arbetspensionerade sektorsvis	55
2. Förväntad pensioneringsålder efter åldersgrupp år 2014	
Alla nya arbetspensionerade	56
3. Förväntad pensioneringsålder efter kön	
Alla nya arbetspensionerade	56
3a. Nya pensionerade inom privata sektorn	57
3b. Nya pensionerade inom offentliga sektorn	57
4. Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median	
Alla nya arbetspensionerade	58
4a. Nya pensionerade inom privata sektorn	58
5. Nya arbetspensionerade år 2014	
5a. Alla efter åldersgrupp	65
5b. 50–69-åriga efter ettåriga åldersgrupper	65
6. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade efter ålder åren 2013 och 2014	
6a. Antal	66
6b. Andel av arbetspensionsförsäkrade	66
7. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade år 2014 efter kön	
7a. Antal	67
7b. Andel av arbetspensionsförsäkrade	67
8. Arbetspensionsförsäkrade efter åldersgrupp	71
9. Arbetspensionsförsäkrade efter ålder 1.1.2014.....	71

FÖRTECKNING ÖVER TABELLER

1. Förväntad pensioneringsålder för 25- och 50-åringar	59
2. Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median	60
3. Nya pensionärers genomsnittsålder efter pensionsslag	61
4. Nya arbetspensionerade efter pensionsslag	68

LIST OF CHARTS

1. Expected effective retirement age (i.e. expectancy)	
All persons retired on an earnings-related pension	55
1a. Persons retired on an earnings-related pension by sector	55
2. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) by age group in 2014	
All persons retired on an earnings-related pension	56
3. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) by gender	
All persons retired on an earnings-related pension	56
3a. Persons retired on a private-sector pension.....	57
3b. Persons retired on a public-sector pension	57
4. Expected effective retirement age (i.e. expectancy), average and median age	
All persons retired on an earnings-related pension	58
4a. Persons retired on a private-sector pension.....	58
5. Persons having retired on an earnings-related pension in 2014	
5a. All persons by age group.....	65
5b. 50–69-year-olds by one-year age groups	65
6. Persons having retired on an earnings-related pension, aged 50–69, in 2013 and 2014 by age	
6a. Number	66
6b. Share of the insured.....	66
7. Persons having retired on an earnings-related pension, aged 50–69, in 2014 by gender	
7a. Number.....	67
7b. Share of the insured.....	67
8. Persons insured for earnings-related pension benefits by age group	71
9. Persons insured for earnings-related pension benefits by age at 1.1.2014.....	71

LIST OF TABLES

1. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) for 25- and 50-year-olds	59
2. Expected effective retirement age (i.e. expectancy), average and median	60
3. Average age for persons having retired by pension benefit.....	61
4. Persons having retired on an earnings-related pension by pension benefit	68

1 Eläkkeellesiirtymisikä ja eläkkeellesiirtymisiän odote

Eläkkeellesiirtymisiän perinteiset mittaustavat, aritmeettinen keskiarvo ja mediaani, soveltuvat huonosti ajassa tapahtuvan muutoksen mittaamiseen. Väestön ikääntyessä eläkkeelle siirtyvien keski-ikä nousee, vaikka ikäluokkakohtainen eläkkeiden alkavuus ei muuttuisi. Tämä on näkynyt erityisesti viime vuosina, kun suuret ikäluokat ovat tulleet vanhuuseläkeikään. Ensimmäinen suurempi ikäluokka, vuonna 1945 syntyneet, täytti 63 vuotta vuoden 2008 aikana. Samalla kun eläkkeelle siirtyneiden kokonaismäärä on tasaisesti noussut, myös eläkkeellesiirtymisiän keskiarvo ja mediaani ovat nousseet. Vuonna 2010 Suomen historian suurin syntymävuosiluokka, 1947 syntyneet, saavutti vanhuuseläkeiän alarajan. Se nosti osaltaan eläkkeelle siirtyneiden määrää.

Työttömyyseläke lakkautettiin vuonna 2009 niin, että 1950 tai sen jälkeen syntyneillä ei ole siihen oikeutta. Työttöminä heillä on kuitenkin tietyin edellytyksin oikeus vähentämättömään vanhuuseläkkeeseen 62-vuotiaana. Lakimuutoksen vuoksi eläkkeelle siirtyneiden määrä laski vuonna 2010 yli kymmenen prosenttia. Sen jälkeen eläkkeelle siirtyneiden määrä on pysynyt 70 000 henkilön tasolla lukuun ottamatta vuotta 2013, jolloin heitä oli kolmen tuhatta enemmän. Viime vuonna eläkkeelle siirtyneiden määrä olisi luultavasti ollut vuoden 2013 tasolla, jos varhennettua vanhuuseläkettä ei olisi poistettu vuonna 1952 syntyneiltä ja sitä nuoremmilta. Silti myös vuonna 2014 vanhuuseläkkeelle siirtyi yli 50 000 henkilöä edellisvuoden tapaan, 50 826 henkilöä.

1940-luvulla syntyneet suuret ikäluokat ovat nyt pääosin eläkkeellä. Koska jatkossa eläkeikää lähestyvät ikäluokat pienenevät, vuonna 2009 työeläkkeelle siirtyneiden määrä (80 000) näyttää jäävän ennätykseksi.

Eläketurvakeskuksessa on seurattu eläkkeellesiirtymisiän kehitystä tunnusluvulla, johon väestön ikärakenne ei vaikuta. Sitä nimitetään **eläkkeellesiirtymisiän odotteeksi**. Odote kuvaa eläkkeelle siirtymisen iässä tapahtuvaa kehitystä. Se reagoi heti ja oikeansuuntaisesti eläkkeiden alkavuudessa tapahtuviin muutoksiin. Odote otettiin käyttöön vuonna 2003. Yksityisen sektorin osalta eläkkeellesiirtymisiän odote on voitu laskea takautuvasti vuodesta 1983 ja julkisen sektorin sekä koko työeläkejärjestelmän osalta vuodesta 1996 lähtien.

Odote lasketaan sekä 25- että 50-vuotiaalle. 25-vuotiaan odote kuvaa koko työeläkevaakuutetun väestön eläkkeellesiirtymisikää ja sitä käytetään virallisena mittarina kuvaamaan eläkkeellesiirtymisiässä tapahtuvia muutoksia. 50-vuotiaan odote lasketaan 50 vuotta täyttäneistä vakuutetuista. Koska laskennassa eivät ole mukana alle 50-vuotiaana eläkkeelle siirtyneet, 50-vuotiaan odote on aina korkeampi kuin 25-vuotiaan odote. Ero kuvaa 25–49-vuotiaana eläkkeelle siirtyneiden vaikutusta eläkkeellesiirtymisikään. Vuosittain työeläkkeelle siirtävistä noin 10 prosenttia on alle 50-vuotiaita.

Eläkkeellesiirtymisiän odotteen määritelmä ja laskutapa

Eläkkeellesiirtymisiän odote kuvaa keskimääräistä eläkkeellesiirtymisikää, joka muodostuu tietynikäisille vakuutetuille, kun oletetaan, että ikäluokittainen eläkealkavuus ja kuolevuus säilyvät tarkasteluvuoden tasolla.

Eläkkeellesiirtymisiän odote saadaan siten, että ensin lasketaan vakuutettujen kuolevuus ja eläkealkavuus jokaiselle ikäluokalle tarkasteluvuoden aikana. Näitä osuuksia käyttäen voidaan laskea, kuinka moni valitun kokoisesta ja ikäisestä vakuutettujen joukosta (vaikka pa 100 000 25-vuotiaasta) siirtyisi vuoden kuluessa eläkkeelle. Vuotta vanhempana jäljellä olevien vakuutettujen määrä saadaan vähentämällä alkuperäisestä määrästä eläkkeelle siirtyneet ja kuolevuuden avulla laskettu kuolleiden määrä. Jatkamalla näin vuosi kerrallaan vanhuuseläkeikään saakka saadaan laskennalliset eläkkeelle siirtyvien lukumäärät kaikille ikäluokille. Näistä laskennallisista eläkkeelle siirtymisistä laskettu keski-ikä on eläkkeellesiirtymisiän odote.

Eläkkeellesiirtymisiän odotteen laskentakaava:

Eläkkeelle siirtymisen todennäköisyys iässä j saadaan kaavasta:

$$A_j = e_j \prod_{k=m}^{j-1} (1 - e_k - y_k)$$

ja eläkkeellesiirtymisiän odote on lukujen A_j ikäkeskiarvo:

$$E_m = \left(\sum_{j=m}^{70} j A_j \right) / \sum_{j=m}^{70} A_j$$

$$\begin{aligned} e_j &= \text{eläkealkavuus iässä } j \\ y_j &= \text{kuolemanvaara iässä } j \\ m &= \text{valittu lähtöikä} \end{aligned}$$

Suomessa vuoden 2004 loppuun asti yleinen eläkeikä oli 65 vuotta. Tämän vuoksi kaavan pääteikä oli vuonna 2004 ja sitä aiemmin 65 vuotta. Vuoden 2005 alusta yleinen eläkeikäraja muuttui siten, että vanhuuseläkkeelle voi siirtyä joustavasti ikävälillä 63–68 vuotta. Tästä syystä odotteen laskentakaavan yläikäraja nostettiin 70 ikävuoteen vuodesta 2005 lähtien. Aikasarjoja ei kuitenkaan ole tämän vuoksi katkaistu, koska pääteikärajan nostamisen 65 vuodesta 70 vuoteen on arvioitu nostavan odotetta vain noin 0,1 vuodella.

Odotteelle asetetut vaatimukset

- Tunnusluku reagoi oikein eläkkeiden alkavuuksissa tapahtuviin muutoksiin. Se laskee, jos eläkkeiden alkavuus nousee jossakin vanhuuseläkeikää nuoremmassa ikäluokassa ja nousee, jos eläkkeiden alkavuus laskee.
- Tunnusluku reagoi vain eläkkeiden alkavuuksissa tapahtuviin muutoksiin. Siihen eivät saa vaikuttaa väestölliset ilmiöt kuten väestön ikärakenne.
- Tunnusluku reagoi välittömästi eläkkeiden alkavuuksissa tapahtuviin muutoksiin, koska laskelmat perustuvat alkaneisiin eläkkeisiin. Jos laskelmat tehtäisiin eläkkeellä olevien pohjalta, muutokset näkyisivät tuloksissa hitaasti.

- Tunnusluvun laskemisessa tarvittava tilastomateriaali on saatavilla. Eläketurvakeskuksessa ylläpidetään keskitettyä rekisteriä kaikista työeläkkeistä ja työeläkevakuutetuista, mikä mahdollistaa alkavuusperusteisen tarkastelun.

Eläkkeellesiirtymisiän odote täyttää hyvin edellä esitetyt neljä perusvaatimusta. Lisävaatimukseksi voitaisiin vielä asettaa esim. kansainvälinen vertailtavuus. Vertailukelpoisen aineiston saaminen saattaa kuitenkin olla ongelmallista, vaikka Pohjoismaiden osalta tässä onkin onnistuttu. Odotetta ei myöskään ole mielekäästä laskea kovin pienelle perusjoukolle, koska alkaneiden eläkkeiden määrän tulee kuvata eläkkeelle siirtymisen todennäköisyyttä perusjoukon kussakin ikäluokassa. Tämä vaatimus asettaa peruspopulaation jo niin suureksi, että esimerkiksi yksittäisen yrityksen henkilöstöstä odotteen laskeminen ei ole mielekäästä.

2 Eläkkeellesiirtymisiän odotteen kehitys

Vuonna 2014 eläkkeellesiirtymisiän odote työeläkejärjestelmässä oli 61,2 vuotta eli 0,3 vuotta korkeampi kuin edellisenä vuonna. Samalla 50-vuotiaan odote nousi 0,2 vuotta. Vuonna 2014 se oli 62,8 vuotta. Viime vuoden nousua voi pitää suurena. Osaltaan siihen vaikutti työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrän väheneminen, osaltaan myös varhennetun vanhuuseläkkeen lakkauttaminen ja sitä kautta 62-vuotiaana eläkkeelle siirtyneiden määrän väheneminen. Varhennettua vanhuuseläkettä ei myönnetä enää 62-vuotiaana vuonna 1952 tai sen jälkeen syntyneille. Vuonna 2014 työeläkkeelle siirtyi yhteensä 70 300 henkilöä, 3 000 vähemmän kuin edellisvuonna.

Sekä 25- että 50-vuotiaan odote on nyt noussut likimain kahdella vuodella eläkeuudistusta edeltävästä tasosta. Jatkossa eläkkeellesiirtymisiän voidaan arvioida nousevan selvästi viime vuosia maltillisemmin. Viime vuosien kehitykseen ovat vaikuttaneet vuoden 2005 eläkeuudistuksen lakimuutokset. Jatkossa ne eivät enää vaikuta eläkkeellesiirtymisikään, vaan tuleva kehitys on riippuvainen muista tekijöistä. Keskeisellä sijalla ovat talous- ja työllisyyskehityksen ohella myös työelämän laatukysymykset ja henkilökohtaiset valinnat.

Vuonna 2014 yksityisellä sektorilla 25-vuotiaan odote oli 61,3 vuotta, nousua 0,2 vuotta edellisestä vuodesta. Alimmillaan odote oli vuonna 1986 (56,6 vuotta). Tuolloin yksityisellä sektorilla tulivat voimaan joustavan eläkeikäjärjestelyn eläkelajit, yksilöllinen varhaiseläke ja varhennettu vanhuuseläke. Myös 50-vuotiaan odote on noussut nopeasti vuoden 1986 sukelluksen (58,4 vuotta) jälkeen. Vuoden 2014 luku oli 62,9 vuotta. Eläkkeellesiirtymisikä on siis noussut 1980-luvun alimmalta tasoltaan 4,5 vuotta.

Julkisella sektorilla odote on noussut yksityistä sektoria enemmän. Vuodesta 2002 on 25-vuotiaan odote noussut julkisella sektorilla kolmella vuodella ja yksityisellä sektorilla vähän yli kahdella vuodella. Vuonna 2014 julkisella sektorilla 25-vuotiaan odote nousi edellisvuodesta 0,3 vuodella 61,6 vuoteen. Viime vuonna 50-vuotiaan odote oli 63,3 vuotta, nousua edellisvuodesta 0,1 vuotta. Vuonna 2013 sekä 25- että 50-vuotiaan odote laski edellisvuodesta, joten nyt julkisen sektorin luvut nousivat takaisin vuoden 2012 tasolle ja hieman ylikin. Vuoteen 2006 saakka molemmat eläkkeellesiirtymisiän odotteet olivat yksityisellä sektorilla korkeammat kuin julkisella sektorilla, mutta vuonna 2007 tilanne kääntyi toisin päin.

Miesten ja naisten välinen ero eläkkeellesiirtymisiässä on viime vuosina kaventunut selvästi. Nyt voidaankin sanoa, ettei eroa enää ole: miehet ja naiset jäävät eläkkeelle odotteen mukaan samassa iässä. Viime vuonna 25-vuotiaiden miesten eläkkeellesiirtymisiän odote oli 61,3 vuotta ja naisten 61,1 vuotta. Vuonna 2011 naisten luku oli 0,1 vuotta korkeampi kuin miesten. Kuviossa 2 on esitetty työeläkkeelle siirtyneiden odote kaikille ikäluokille 25 vuodesta alkaen. Vuonna 2014 nuorilla miehillä odote oli hieman korkeampi kuin naisilla, mutta ero on pieni ja häviää 50 ikävuoden jälkeen. Aiemmin ero oli huomattavasti suurempi: ennen vuoden 2005 eläkeuudistusta odote oli miehillä noin puoli vuotta alhaisempi. Syynä eroon oli nuorempien miesten korkea työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus. Enää työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuudessa ei ole suurta eroa miesten ja naisten välillä.

Näkökohtia tulevasta kehityksestä

Vuoden 2005 eläkeuudistuksen yhteydessä keskeiseksi pitkän aikavälin tavoitteeksi asetettiin eläkkeelle siirtymisen myöhentäminen 2–3 vuodella. Sitä seurataan 25-vuotiaan eläkkeellesiirtymisiän odotteen avulla.

Vuoden 2005 eläkeuudistuksen odotetaan nostavan eläkkeellesiirtymisikää myös pitkällä aikavälillä. Eläketurvakeskuksessa tehtiin arvioita eläkkeellesiirtymisiän kehityksestä lain valmistelun yhteydessä. Vaikka nousuvauhti on ollut ripeää, jatkossa voidaan odottaa eläkkeellesiirtymisiän nousuvauhdin taittuvan ja hidastuvan ennakoarvioiden mukaisesti.

Eläkeuudistus sisälsi useita eläkkeelle siirtymisen myöhentämiseen tähtäviä toimenpiteitä. Keskeinen taloudellinen kannustin oli korotettu 4,5 prosentin karttuma 63–68 vuoden iässä. Mitä pitempään työskentelee, sitä suuremmaksi vanhuuseläke muodostuu erityisesti kannustinkarttuman vuoksi. Myös eläkkeen rinnalla tehty työ kartuttaa uutta eläkettä.

Työttömyyseläke oli pitkään merkittävä eläkkeellesiirtymisreitti. Vuosittain työttömyyseläkkeelle siirtyi lähes 10 000 henkilöä heti täytettyään 60 vuoden ikärajan. Tämä vaikutti keskimääräistä eläkkeellesiirtymisikää alentavasti. Enää näin ei ole. Eläkkeelle siirtyminen on työttömyystilanteessa mahdollista vasta myöhemmässä iässä eikä 60-vuotiaiden ikäluokassa ole enää poikkeuksellisen suurta eläkkeelle siirtyvien joukkoa. Vanhuuseläkkeestä on tullut pääasiallinen reitti eläkkeelle ja yleisimmin eläkkeelle siirtyminen tapahtuu 63 vuoden iässä (ks. kuvio 5b.). Tietyin edellytyksin ennen vuotta 1958 syntyneillä työttömillä on edelleen oikeus vähentämättömään vanhuuseläkkeeseen 62-vuotiaana. Esimerkiksi vuonna 2012 tätä mahdollisuutta käytti 4 000 henkilöä.

Vuoden 2011 jälkeen työttömyyseläkkeitä ei ole enää myönnetty. Työttömyyseläkkeen lakkauttaminen vuonna 1950 ja sen jälkeen syntyneiltä on siis jo myöhentänyt eläkkeelle siirtymistä selvästi.

Useat 2000-luvulla toteutetut eri eläkelajeihin kohdistuneet ikärajamuutokset vaikuttavat eläkkeellesiirtymisikään. Yhtäältä joustava vanhuuseläkeikä on mahdollistanut vähentämättömälle vanhuuseläkkeelle siirtymisen aiempaa nuorempana, toisaalta se mahdollistaa työssä jatkamisen aiempaa pitempään. Vuoden 2005 uudistuksessa varhennetun vanhuuseläkkeen ikäraja nousi 62 vuoteen eli vanhuuseläkkeen saattoi varhentaa korkeintaan vuodella. Vuoden 2014 jälkeen varhennettua vanhuuseläkettä ei myönnetä enää vuonna 1952 tai sen jälkeen syntyneille. Osa-aikaeläkkeen alaikäraja on nostettu ensin 58 vuoteen ja vuonna 1953 syntyneille 60 vuoteen. Nuoremmilla ikäraja on 61 vuotta.

Odotteeseen vaikuttavat myös julkisen sektorin poikkeavat eläkeiät. Yhtäältä lakisääteistä vanhuuseläkeikää alempiin eläkeisiin oikeutettujen määrä laskee, toisaalta monen henkilökohtainen eläkeikä on yli nykyisen vanhuuseläkkeen alaikärajan 63 vuotta. Tämä on seurausta julkisen sektorin uusien ja vanhojen eläkelakien yhteensovittamisesta.

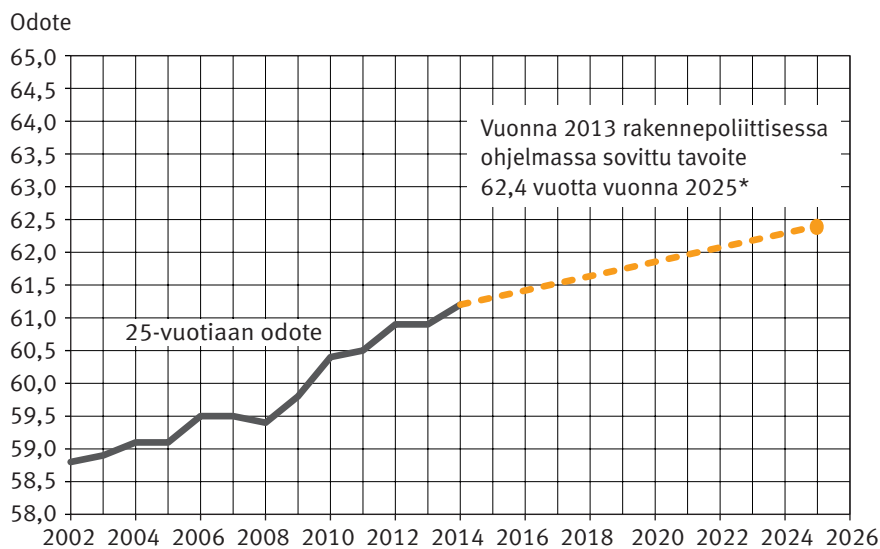
Kun tavoite eläkkeellesiirtymisiän myöhentymisestä alun perin asetettiin, sen saavuttamisen ajankohtaa ei määritelty tarkasti vaan puhuttiin pitkän aikavälin tavoitteesta. Keväällä 2009 Matti Vanhasen hallitus ja työmarkkinajärjestöt neuvottelivat uudelleen työeläkejärjestelmän tavoitteista. Tuloksena saavutettiin yhteisymmärrys, joka sisälsi muun muassa konkreettisen nousutavoitteen eläkkeellesiirtymisiän odotteelle: vähintään 62,4 vuotta vuonna 2025. Samalla kun tavoite sai konkreettisemmän muodon, siitä tuli alkuperäistä kunnianhimoisempi. Vuonna 2008 eläkkeellesiirtymisiän odote oli 59,4 vuotta, joten tasaisella vauhdilla sen olisi pitänyt nousta vuosittain lähes 0,2 vuodella. Toisaalta jo tuolloin oli tiedossa,

että kehitys tulisi olemaan alkupainotteinen vuoden 2005 eläkeuudistuksessa toteutettujen lakimuutosten vuoksi. Pelkästään työttömyyseläkkeen poistamisen arvioitiin nostavan eläkkeellesiirtymiskää runsaalla puolella vuodella vuoteen 2012 mennessä.

Myös Jyrki Kataisen hallitusohjelmassa vuonna 2011 toistettiin eläkkeellesiirtymisiän odotteen nousulle asetettu tavoite. Edelleen rakennepoliittisessa ohjelmassa vuonna 2013 vahvistettiin odotteen nousutavoite vähintään 62,4 vuoteen vuonna 2025. Koska vuonna 2012 eläkkeellesiirtymisiän odote oli 60,9 vuotta, tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi tasaisella vauhdilla runsaan 0,1 vuoden vuosinousua. Nyt kaksi vuotta myöhemmin tavoitteen saavuttaminen edellyttää tasaisella vauhdilla edelleen runsaan 0,1 vuoden nousua vuosittain.

Kuvio

Eläkkeellesiirtymisiän odote: tavoite ja toteuma

*Tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi tasaisella vauhdilla vuosittain runsaan 0,1 vuoden nousua vuoden 2014 tasosta.

Viime vuosina ikääntyneiden työllisyysaste on kehittynyt suotuisasti. Vuoden 2014 työllisyysasteet 55–64-vuotiaiden osalta antavat aihetta odottaa hyvää kehitystä eläkkeellesiirtymisiässä jatkossakin. Talouden kehitys toki ratkaisee myös ikääntyvien työllisyysasteen ja siten nykyisen kehityksen jatkon. Työllisyysaste 60–64-vuotiaiden ikäryhmässä on noussut 2000-luvulla yli 20 prosenttiyksikköä. Muutos on suuri; ikäryhmän työllisyysaste on lähes kaksinkertaistunut. Kaiken kaikkiaan 55–74-vuotiaiden työllisyyskehitys on ollut viime vuosina hyvää. Valitettavasti samaan aikaan alle 35-vuotiaiden työllisyys on heikentynyt ja viime vuonna sekä 25–29-vuotiaiden että 30–34-vuotiaiden työllisyysaste oli matalampi kuin kertaakaan 2000-luvulla.

Eläkkeellesiirtymisiän kehitykseen lähivuosina tulee siten vaikuttamaan yleisen talouskehityksen ohella olennaisesti kaksi seikkaa. Yhtäältä keskeinen merkitys on asenteilla ja käyttäytymismuutoksilla: miten ihmiset jatkavat vanhuuseläkeiän alarajan täyttämisen jälkeen työssä ja miten tähän suhtautuvat työnantajat. Toisaalta työttömyyseläkkeen poistamisen seurauksena joukko työttömiä odottaa 62 vuoden iän täyttämistä, jolloin heistä merkittä-

vä osa voi jäädä vähentämättömälle vanhuuseläkkeelle. Tämä mahdollisuus on ennen vuotta 1958 syntyneillä, mikä on merkinnyt ja merkinnee myös lähivuosina eläkkeelle siirtymisen yleistymistä 62-vuotiaana. Kehitys näkyy ainakin osittain jo vuosien 2012 ja 2013 tilastoluvuissa. Vuoden 2014 kohdalla varhennetun vanhuuseläkkeen poistaminen vähensi 62-vuotiaana eläkkeelle siirtyneiden määrää. Toki taloustilanteen kehitys tulee vaikuttamaan myös ikääntyneiden työllisyyteen ja sitä kautta erityisesti vanhuuseläkeiän alarajalla olevien mahdollisuuksiin jatkaa työelämässä. Jos talous kehittyy edelleen epäsuotuisasti, vanhuuseläkkeelle siirtyvien määrä nousee ja se puolestaan laskee eläkkeellesiirtymisiän odotetta.

Pitemmällä aikavälillä voidaan odottaa ikääntyvän työvoiman kysynnän kasvavan samalla kun tarjonta ikärakenteen seurauksena alenee. Työssä jatkamista tukee myös vuoden 2017 eläkeuudistus, joka tulee asteittain nostamaan vanhuuseläkeikää.

3 Käytetyt käsitteet

Eläkkeellesiirtymisikää kuvataan kolmella keskiluvulla: **eläkkeellesiirtymisiän odote**, **mediaani** ja **keskiarvoikä**. Eläkkeellesiirtymisiän odotteen laskentakaava on selostettu sivulla 16. Mediaani-ikä on aineiston keskimäinen havainto, ts. puolet eläkkeelle siirtyneistä on tätä nuorempia ja puolet vanhempia. Keskiarvoikä on eläkkeelle siirtyneiden ikien aritmeettinen keskiarvo. Mediaanin ja keskiarvoikään laskemisessa käytetään ikää eläkkeen alkamisaikana.

Edellä esitetyt keskiluvut kuvaavat eläkkeellesiirtymisikää eri tavoin ja sopivat näin ollen eri käyttötarkoituksiin. Siksi on perusteltua julkaista jatkossakin kaikkia kolmea keskilukua. Esimerkiksi kansainvälisissä vertailuissa käytetään yleisimmin keskiarvoa. Keskiarvo on myös kaikkien tuntema keskiluku ja sen vuoksi usein käytetty. Toisaalta, koska eläkkeellesiirtymisiän jakauma on hyvin vino, keskimäinen havainto eli mediaani kuvaa hyvin tyypillistä eläkkeellesiirtymisikää. Odote puolestaan mittaa parhaiten ajassa tapahtuvaa muutosta eläkkeellesiirtymisiässä.

Työeläkkeelle siirtyneeksi katsotaan henkilö, jonka omaan työuraan perustuva eläke (ei koske osa-aikaeläkettä) alkoi tilastovuoden aikana tai jonka eläkeoikeus on alkanut aiemmin, mutta eläkepäätös on tehty vasta tilastovuonna. Lisäksi edellytetään, että henkilö ei ole saanut omaan työuraan perustuvaa eläkettä ainakaan kahteen vuoteen. Eläkelajikohtaisissa luvuissa edellytetään, että henkilö ei ole saanut ko. lajin mukaista eläkettä kahteen vuoteen. Vanhuuseläkkeelle siirtyneiden kohdalla tutkitaan, että henkilö ei ole saanut mitään omaan työuraan perustuvaa eläkettä (ei koske osa-aikaeläkettä) kahteen vuoteen. Perhe-eläkkeet eivät ole tarkastelussa mukana lainkaan.

Osa-aikaeläkkeelle siirtyneitä ei katsota eläkkeelle siirtyneiksi. Heidän katsotaan siirtyvän eläkkeelle vasta silloin, kun he siirtyvät osa-aikaeläkkeen jälkeen jollekin muulle eläkkeelle, useimmiten vanhuuseläkkeelle. Jos puolet osa-aikaeläkeläisistä tulkittaisiin eläkkeelle siirtyneiksi ja puolet työssä oleviksi, odotteen arvo olisi 0,25 vuotta julkaistua matalampi. Vuoden 2014 lopussa osa-aikaeläkettä sai 16 000 henkilöä.

Sektorikohtaisesti tarkastelu tehdään aina kyseisen sektorin kannalta, eli eläkkeelle siirtymistä pääteltäessä tutkitaan vain kyseisen sektorin eläkkeitä. Koko työeläkejärjestelmän kohdalla edellytetään, että henkilöllä ei ole ollut eläkettä kummaltakaan sektorilta kahteen vuoteen.

Työeläkevakuutetuilla tarkoitetaan tässä julkaisussa eläketurvan piiriin kuuluvia henkilöitä, jotka eivät saa omaan työuraan perustuvaa eläkettä (pois lukien osa-aikaeläke). Tarkasteluvuoden työeläkevakuutettu väestö lasketaan edellisen vuoden lopun työeläkevakuutetuista.

Työeläkejärjestelmä koostuu yksityisestä ja julkisesta sektorista. Työeläkevakuutetuista noin kolme neljästä työskentelee yksityisellä sektorilla ja joka kolmas julkisella sektorilla. Vuoden aikana molemmilla sektoreilla työskenteleviä on alle 10 prosenttia kaikista vakuutetuista.

Yksityiseen sektoriin kuuluvat:

- Työntekijän eläkelaki TyEL
- Merimieseläkelaki MEL
- Yrittäjän eläkelaki YEL
- Maatalousyrittäjän eläkelaki MYEL
- Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta LUTUL

Julkiseen sektoriin kuuluvat:

- Valtion eläkelaki VaEL
- Kunnallinen eläkelaki KuEL
- Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki KiEL

Julkisen sektorin piiriin kuuluvat myös Kansaneläkelaitoksen ja Suomen Pankin toimihenkilöt, Ahvenanmaan maakunnan hallitus sekä kansanedustajat ja valtioneuvosto.

4 Tilastojen tulkinnessa huomioon otettavia lakimuutoksia

- 1.1.1986 Yksityisellä sektorilla tulivat voimaan yksilöllinen varhaiseläke (alaikäraja 55 vuotta) ja varhennettu vanhuuseläke (alaikäraja 60 vuotta).

Yksityisellä sektorilla tuli voimaan eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelaki (TaEL).

Työttömyyseläkkeen ikäraja päätettiin palauttaa 55 vuodesta 60 vuoteen siten, että uusia ikäluokkia ei enää oteta työttömyyseläkkeen piiriin. Seuraavan kerran uusi ikäluokka pääsi työttömyyseläkkeelle vasta vuonna 1991 täytettyään 60 vuotta.

- 1.1.1987 Yksityisellä sektorilla tuli voimaan osa-aikaeläke (alaikäraja 60 vuotta).

- 1.7.1989 Julkisella sektorilla tulivat voimaan yksilöllinen varhaiseläke (alaikäraja 55 vuotta), varhennettu vanhuuseläke (alaikäraja 58 vuotta) ja osa-aikaeläke (alaikäraja 58 vuotta).

- 1.1.1991 Merimieseläkelakia (MEL) muutettiin siten, että Merimieseläkekassa liitettiin yksityisen sektorin vastuunjakojärjestelmään.

- 1.1.1994 Yksilöllisen varhaiseläkkeen ikäraja nousi 55 vuodesta 58 vuoteen (vuoden 1939 jälkeen syntyneillä). Samanaikaisesti yksilöllisen varhaiseläkkeen saamisen ehtoja jonkin verran lievennettiin. Vastaavasti työttömyyseläkkeen saamisen ehtoja kiristettiin.

Osa-aikaeläkkeen ikäraja laski myös yksityisellä sektorilla 58 vuoteen.

- 1.1.1998 TaEL uudistettiin koskemaan kaikkea vähäistäkin yksityisen puolen työtä eli tuli voimaan ns. "pätkätyölaki", joka laajensi vakuutettujen piiriä. Vastaavat muutokset tehtiin myös julkisen sektorin työeläkelakeihin.

- 1.7.1998 Osa-aikaeläkkeen ikäraja laski väliaikaisesti 58 vuodesta 56 vuoteen.

- 1.1.2000 Yksilöllisen varhaiseläkkeen ikäraja nousi 58 vuodesta 60 vuoteen vuoden 1943 jälkeen syntyneillä. Julkisella sektorilla vuosina 1944–1946 syntyneillä ikäraja voi tietyin edellytyksin olla myös 58 vuotta ja vuonna 1947 syntyneillä 59 vuotta.

Työttömyyseläkkeen saamisen ehdoista poistui ns. tulevan ajan vaatimus.

- 1.1.2003 Osa-aikaeläkkeen ikärajan väliaikainen alennus poistui, ja ikäraja palautui 58 vuoteen kaikilla vuoden 1946 jälkeen syntyneillä.
- 1.1.2004 Yksilöllisen varhaiseläkkeen voivat saada vain vuonna 1943 tai sitä ennen syntyneet, julkisella sektorilla tietyin edellytyksin myös vuosina 1944–1947 syntyneet.
- 1.1.2005 Kaikki 18–67-vuotiaana tehty työeläkelaeissa vakuuttamisvelvollisuudelle asetetut ehdot täyttävä työ on vakuutettava, myös eläkkeen rinnalla tehty työ. Aiemmin työntekijäin eläkelaeissa alaikäraja oli 14 vuotta ja vakuuttamisvelvollisuus päättyi viimeistään 65 vuoden iän täyttämiseen.
- Kaikki 18–67-vuotiaana tehty työ kartuttaa eläkettä. Työeläkevakuutetulla on eläketapahtuman sattuessa oikeus eläkkeeseen, jos työhistorian aikana ansioiden yhteismäärä on ylittänyt laissa säädetyn rajamäärän. Aiemmin alle 23-vuotiailla oikeus eläkkeeseen edellytti, että heille oli kertynyt lain piiriin kuuluvaa työskentelyaikaa vähintään 12 kuukautta.
- Vanhuuseläkkeelle voi siirtyä joustavasti 63–68-vuotiaana.
- Työttömyyseläkkeeseen ei ole enää oikeutta vuoden 1949 jälkeen syntyneillä.
- 1.1.2010 Osa-aikaeläkkeen ikäraja nousi 60 vuoteen vuoden 1952 jälkeen syntyneillä.
- 1.2.2012 1950-luvulla syntynyt 62 vuotta täyttänyt pitkäaikaistyötön voi tietyin edellytyksin saada vanhuuseläkkeen ilman varhennusvähennystä.
- 1.1.2013 Työeläkejärjestelmästä poistui mahdollisuus jäädä varhennetulle vanhuuseläkkeelle. Muutos koski vuonna 1952 tai sen jälkeen syntyneitä.
- Osa-aikaeläkkeen alaikäraja nousi vuonna 1954 tai sen jälkeen syntyneillä 61 vuoteen.

1 Pensioneringsåldern och den förväntade pensioneringsåldern

De traditionella måtten på pensioneringsåldern, det aritmetiska medeltalet och medianen lämpar sig dåligt för att mäta en förändring i tiden. När befolkningen åldras ökar medelåldern för dem som går i pension, även om den åldersklassrelaterade pensioneringsfrekvensen inte förändras. Detta har syns speciellt de senaste åren när de stora ålderskullarna har uppnått pensionsåldern. Den första större årskullen, de som är födda 1945, fyllde 63 år under 2008. Samtidigt som det totala antalet nypensionerade har stigit jämnt har också medeltalet och medianen för pensioneringsåldern stigit. År 2010 uppnådde den största födelseårskullen i Finlands historia, 1947, den nedre åldersgränsen för ålderspension. Det bidrog till att öka antalet nypensionerade.

Arbetslöshetspensionen slopades år 2009 så att de som är födda 1950 eller senare inte längre har rätt till den. Som arbetslösa kan de under vissa förutsättningar ändå ha rätt till oförminskad ålderspension vid 62 års ålder. Till följd av lagändringen minskade antalet nypensionerade med över tio procent år 2010. Efter det har antalet nypensionerade hållits på en nivå av 70 000 personer, förutom år 2013, då de var tretusen fler. I fjol skulle antalet nypensionerade antagligen ha varit på samma nivå som år 2013, om inte förtida ålderspension slopats för dem som fötts år 1952 eller senare. Trots det gick över 50 000 personer i ålderspension år 2014 i likhet med föregående år, 50 826 personer.

De stora ålderskullarna som fötts på 1940-talet är nu till de största delarna pensionerade. Eftersom ålderskullarna som i framtiden närmar sig pensionsåldern blir mindre, ser det ut som om antalet nya arbetspensionstagare (80 000) år 2009 förblir rekord.

Pensionsskyddscentralen har följt utvecklingen av pensioneringsåldern med ett nyckeltal, vilket inte påverkas av befolkningens åldersstruktur. Det kallas **för den förväntade pensioneringsåldern**. Måttet beskriver hur pensioneringsåldern utvecklas. Det reagerar omedelbart och i rätt riktning på förändringar i pensioneringsfrekvensen. Måttet togs i bruk år 2003. För den privata sektorns del har den förväntade pensioneringsåldern beräknats retroaktivt från år 1983 och för den offentliga sektorn och hela arbetspensionssystemets del från år 1996.

Den förväntade pensioneringsåldern beräknas för både 25- och 50-åringar. Den förväntade pensioneringsåldern för en 25-åring beskriver hela den arbetspensionsförsäkrade befolkningens pensioneringsålder, och används som ett officiellt mått för att beskriva de förändringar som sker i pensioneringsåldern. Beräkningen av den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar baserar sig på försäkrade personer som fyllt 50 år. Eftersom beräkningen inte inkluderar personer som gått i pension före 50, är den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar alltid högre än för 25-åringar. Skillnaden visar hur pensionering vid 25–49 år inverkar på pensioneringsåldern. Av alla dem som går i arbetspension under ett år är ca 10 procent under 50 år.

Definition och beräkning av den förväntade pensioneringsåldern

Den förväntade pensioneringsåldern beskriver den genomsnittliga pensioneringsåldern för försäkrade i en viss ålder med antagandet att den åldersklassrelaterade pensioneringsfrekvensen och mortaliteten kvarstår på granskningsårets nivå.

Den förväntade pensioneringsåldern fås genom att man först räknar ut de försäkrades mortalitet och pensioneringsfrekvensen för varje åldersklass under granskningsåret. Med hjälp av dessa andelar kan man räkna hur många som i en till storleken bestämd mängd bestående av försäkrade i en viss ålder (exempelvis 100 000 stycken 25-åringar) skulle pensioneras inom ett år. Antalet återstående försäkrade som är ett år äldre fås genom att man från det ursprungliga antalet subtraherar de nypensionerade och antalet avlidna som uträknats utifrån mortaliteten. Då man på samma sätt fortsätter ett år i sänder fram till åldern för ålderspension får man för samtliga åldersklasser fram det kalkylmässiga antalet personer som pensioneras. Medelåldern på basis av dessa kalkylmässiga nypensioneringar utgör den förväntade pensioneringsåldern.

Formel för beräkning av den förväntade pensioneringsåldern:

Pensioneringssannolikheten i åldern j fås genom följande formel:

$$A_j = e_j \prod_{k=m}^{j-1} (1 - e_k - y_k)$$

och den förväntade pensioneringsåldern är åldersmedeltalet för siffrorna A_j :

$$E_m = \left(\sum_{j=m}^{70} j A_j \right) / \sum_{j=m}^{70} A_j$$

- e_j = pensioneringsfrekvensen i åldern j
- y_j = dödsrisken i åldern j
- m = vald utgångsålder

Fram till slutet av år 2004 var den allmänna pensionsåldern i Finland 65 år. Därför var slutåldern i formeln år 2004 och före det 65 år. I början av år 2005 ändrades den allmänna pensionsåldersgränsen så att man kan gå i ålderspension flexibelt i åldern 63–68 år. Därför höjdes den övre åldersgränsen i formeln för beräkning av den förväntade pensioneringsåldern till 70 år i början av år 2005. Tidsserierna har dock inte avskurits på grund av detta, eftersom det har bedömts att höjningen av slutåldersgränsen från 65 till 70 år höjer den förväntade pensioneringsåldern med endast cirka 0,1 år.

Krav på den förväntade pensioneringsåldern

- Det beskrivande måttet reagerar på rätt sätt på förändringar i pensioneringsfrekvensen. Det sjunker, om pensioneringsfrekvensen stiger i någon åldersgrupp som är yngre än pensionsåldern, och stiger, om pensioneringsfrekvensen sjunker.
- Det beskrivande måttet reagerar endast på förändringar i pensioneringsfrekvensen. Det får inte påverkas av befolkningsrelaterade fenomen, såsom befolkningens åldersstruktur.
- Det beskrivande måttet reagerar omedelbart på förändringar i pensioneringsfrekvensen, eftersom beräkningarna grundar sig på nya pensioner. Om beräkningarna gjordes på basis av dem som redan pensionerats skulle förändringarna i resultaten uppkomma mycket långsamt.
- Det statistiska material som behövs i kalkylerna är tillgängligt. Pensionsskyddscentralen upprätthåller ett centralregister över alla arbetspensioner och arbetspensionsförsäkrade, vilket möjliggör en frekvensbaserad granskning.

Den förväntade pensioneringsåldern fyller mycket väl de fyra ovan nämnda grundförutsättningarna. Ett krav som ytterligare kunde tilläggas vore till exempel internationell jämförbarhet. Det kan dock vara problematiskt att få jämförbart material, även om det har lyckats i fråga om Norden. Det är inte heller ändamålsenligt att för en liten population beräkna den förväntade pensioneringsåldern, eftersom antalet löpande pensioner i varje åldersklass inom populationen bör beskriva pensioneringssannolikheten. Redan detta krav resulterar i en så stor population, att det inte är ändamålsenligt att beräkna den förväntade pensioneringsåldern för personalen i ett enskilt företag.

2 Den förväntade pensioneringsålderns utveckling

År 2014 var den förväntade pensioneringsåldern 61,2 år, dvs. 0,3 år högre än året innan. På samma gång steg den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar med 0,2 år. År 2014 var denna siffra 62,8 år. Höjningen i fjol kan anses som stor. Dels var orsaken att antalet nya sjukpensionstagare minskade, dels att den förtida ålderspensionen slopades och antalet nya pensionstagare i 62 års ålder således minskade. Förtida ålderspension vid 62 års ålder beviljas inte längre dem som är födda år 1952 eller senare. År 2014 gick totalt 70 300 personer i arbetspension, vilket är 3 000 mindre än året innan.

Den förväntade pensioneringsåldern för såväl 25- som 50-åringar har nu stigit med nästan två år sedan nivån före pensionsreformen. I fortsättningen förväntas pensioneringsåldern stiga betydligt stillsammare än vad den gjort de senaste åren. De senaste årens utveckling har påverkats av lagändringarna enligt 2005 års pensionsreform. I fortsättningen påverkar de inte längre pensioneringsåldern, utan utvecklingen är beroende av andra faktorer. Centrala faktorer utöver den ekonomiska utvecklingen och sysselsättningsutvecklingen är också kvalitetsfrågor inom arbetslivet och personliga val.

År 2014 var den förväntade pensioneringsåldern för en 25-åring inom den privata sektorn 61,3 år, vilket är 0,2 år högre än året innan. År 1986 var den förväntade pensioneringsåldern lägst (56,6 år). Inom den privata sektorn infördes då pensionsslag med flexibla pensionsåldersarrangemang, den individuella förtidspensionen och den förtida ålderspensionen. Också den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar har stigit snabbt efter dykningen år 1986 (58,4 år). Siffran för år 2014 var 62,9 år. Pensioneringsåldern har alltså stigit med 4,5 år från sin lägsta nivå på 1980-talet.

Inom den offentliga sektorn har den förväntade pensioneringsåldern stigit mer än inom den privata sektorn. Sedan år 2002 har den förväntade pensioneringsåldern för en 25-åring stigit med tre år inom den offentliga sektorn och med lite över två år inom den privata sektorn. År 2014 steg den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar inom den offentliga sektorn från föregående år med 0,3 år till 61,6 år. I fjol var den förväntade pensioneringsåldern 63,3 år för 50-åringar, vilket innebar en höjning med 0,1 år från föregående år. År 2013 sjönk den förväntade pensioneringsåldern för både 25- och 50-åringar från föregående år, vilket betyder att nu steg den offentliga sektorns siffror tillbaka till 2012 års nivå och till och med lite över. Fram till år 2006 var de bägge förväntade pensioneringsåldrarna inom den privata sektorn högre än inom den offentliga, men år 2007 blev situationen den motsatta.

Skillnaden mellan mäns och kvinnors pensioneringsålder har minskat tydligt under de senaste åren. Idag kan man säga att det inte längre finns någon skillnad, förväntningen är att män och kvinnor går i pension vid samma ålder. I fjol var den förväntade pensioneringsåldern för 25-åriga män 61,3 år och för 25-åriga kvinnor 61,1 år. År 2011 var kvinnornas siffra 0,1 år högre än männens. Den förväntade åldern för arbetspensionering för alla åldersklasser från 25 år framåt visas i figur 2. År 2014 var den förväntade pensioneringsåldern för unga män aningen högre än för kvinnorna, men skillnaden är liten och försvinner efter 50 års ålder. Tidigare var skillnaden mycket större: före 2005 års pensionsreform var den förväntade pensioneringsåldern för män cirka ett halvt år lägre. Orsaken till skillnaden var den höga sjukpensioneringsfrekvensen bland yngre män. Nu finns det inte längre någon större skillnad i sjukpensioneringsfrekvensen mellan män och kvinnor.

Perspektiv på den kommande utvecklingen

Det viktigaste långsiktiga målet i samband med 2005 års pensionsreform var att senarelägga pensioneringarna med 2–3 år. Detta följs upp med hjälp av den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar.

Pensionsreformen år 2005 förväntas höja den förväntade pensioneringsåldern också på lång sikt. I samband med lagberedningen gjorde man på Pensionsskyddscentralen uppskattningar om pensioneringsålderns utveckling. Även om höjningstakten har varit snabb, kan man förvänta sig att höjningstakten på pensioneringsåldern planar ut och saktar in enligt förhandsuppskattningarna.

Pensionsreformen innehöll flera åtgärder vars syfte var att senarelägga pensioneringarna. Intjäningsprocenten, en viktig ekonomisk drivfjäder, höjdes i samband med reformen till 4,5 procent för åren mellan 63 och 68. Ju längre man arbetar, desto större blir ålderspensionen tack vare bonustillväxten. Man tjänar även in ny pension för arbete som utförs vid sidan av pensionen.

Arbetslöshetspensionen var länge en betydande väg till pensionering. Årligen gick nära 10 000 personer i arbetslöshetspension genast när de uppnådde åldersgränsen 60 år. Detta inverkade sänkande på den genomsnittliga pensioneringsåldern. Så är det inte längre. Om man är arbetslös kan man gå på pension först i en senare ålder och i åldersgruppen 60-åringar finns det inte längre någon ovanligt stor skara som går i pension. Ålderspensionen har blivit den huvudsakliga vägen till pension och oftast går man i pension vid 63 års ålder (se bild 5b). Under vissa förutsättningar kan arbetslösa födda före 1958 fortfarande ha rätt till oförminskad ålderspension vid 62 års ålder. Till exempel år 2012 tog 4 000 personer vara på den här möjligheten.

Efter år 2011 har arbetslöshetspensioner inte längre beviljats. Genom att slopa arbetslöshetspensionen för dem som är födda 1950 eller senare har man alltså märkbart senarelagt pensioneringarna.

Flera av de ändringar som genomförts under 2000-talet i åldersgränsen i olika slags pensioner inverkar på pensioneringsåldern. Å ena sidan har den flexibla åldern för ålderspension gjort det möjligt att gå i oförminskad ålderspension tidigare än förut, å andra sidan gör den det möjligt att fortsätta arbeta längre än förut. I 2005 års reform steg åldersgränsen för förtida ålderspension till 62 år, dvs. ålderspension kunde tas ut högst ett år i förtid. Efter år 2014 beviljas förtida ålderspension inte längre dem som är födda år 1952 eller senare. Den nedre åldersgränsen för deltidspension steg först till 58 år och sedan till 60 år för dem som är födda år 1953. För yngre är åldersgränsen 61 år.

Den förväntade pensioneringsåldern påverkas också av de avvikande pensionsåldrarna inom den offentliga sektorn. Å ena sidan sjunker antalet personer som har rätt till lagstadgad pension vid en lägre pensionsålder, å andra sidan är den personliga pensionsåldern för många högre än den nuvarande nedre gränsen på 63 år för ålderspension. Det här är en följd av samordningen av den offentliga sektorns nya och gamla pensionslagar.

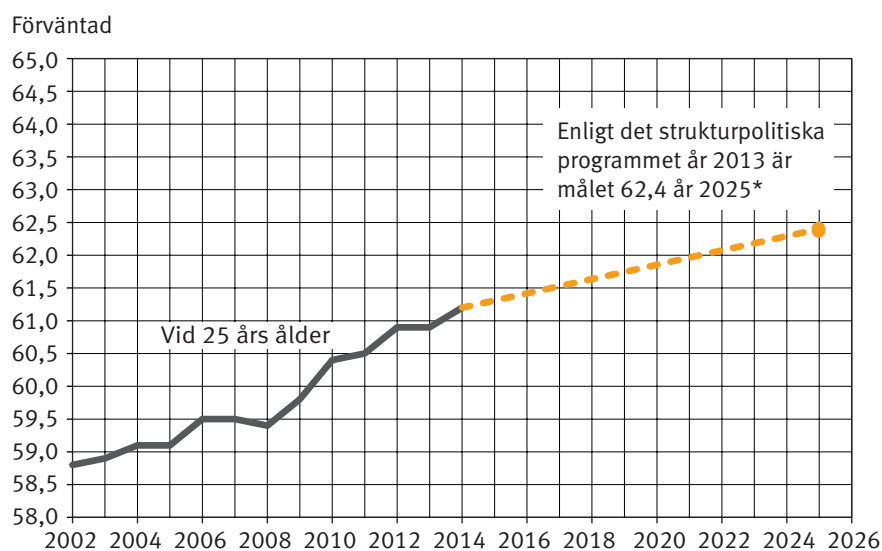
Då målet för en senare pensioneringsålder ursprungligen sattes, fastställdes ingen noggrann tidpunkt för målet utan man talade om ett långsiktigt mål. Under våren 2009 förhandlade Matti Vanhanens regering och arbetsmarknadsorganisationerna på nytt om arbetspensionssystemets mål. Som resultat uppnåddes ett samförstånd, som innehöll bland annat ett konkret höjningsmål för den förväntade pensioneringsåldern: minst 62,4 år år 2025. På sam-

ma gång som målet fick en mer konkret form, blev det mer ambitiöst än tidigare. År 2008 var den förväntade pensioneringsåldern 59,4 år, så med en jämn takt borde den ha stigit årligen med närmare 0,2 år. Å andra sidan visste man redan då att den största utvecklingen kommer att ske i början till följd av lagändringarna i 2005 års pensionsreform. Enbart sloppet av arbetslöshetspension uppskattades höja pensioneringsåldern med ett drygt halvår till och med år 2012.

Även i Jyrki Katainens regeringsprogram år 2011 upprepades målet för den förväntade pensioneringsåldern. Också i det strukturpolitiska programmet år 2013 fastställdes höjningsmålet för den förväntade pensioneringsåldern till minst 62,4 år till och med 2025. Eftersom den förväntade pensioneringsåldern år 2012 fortfarande var 60,9 år, krävdes en jämn stigning på dryga 0,1 år per år för att nå målet. Nu två år senare krävs fortfarande en jämn stigning på dryga 0,1 år per år för att målet ska uppnås.

Figur

Förväntad pensioneringsålder: mål och utfall

*Målet nås med en jämn årlig höjning på drygt 0,1 år från 2014 års nivå.

Under de senaste åren har sysselsättningsgraden hos äldre arbetstagare utvecklats i gynnsam riktning. Sysselsättningsgraderna bland 55–64-åringar ger anledning att förvänta att pensioneringsåldern också i framtiden utvecklas gynnsamt. Naturligtvis avgör den ekonomiska utvecklingen också sysselsättningsgraden bland de äldre och således också fortsättningen för den nuvarande utvecklingen. I åldersgruppen 60–64 år har sysselsättningsgraden på 2000-talet stigit till över 20 procentenheter. Förändringen är stor; sysselsättningsgraden för åldersgruppen har nära fördubblats. Allt som allt har sysselsättningsutvecklingen för de i åldern 55–74 år under de senaste åren varit god. Tyvärr har sysselsättningen bland dem som är yngre än 35 år försvagats och i fjol var sysselsättningsgraden för både 25–29-åringar och 30–34-åringar lägre än den någonsin varit på 2000-talet.

Under de närmaste åren kommer utvecklingen således att utöver den allmänna ekonomiska utvecklingen påverkas av framför allt två faktorer. Å ena sidan spelar attityder och beteendeförändringar en central roll, dvs. i vilken utsträckning människorna fortsätter att arbeta efter att de uppnått den nedre gränsen för ålderspensionen och hur arbetsgivarna förhåller sig till detta. Som en följd av att arbetslöshetspensionen slopats väntar å andra sidan en skara arbetslösa på att fylla 62 år då en betydande del av dem kan gå i oförminskad ålderspension. Denna möjlighet har de som har fötts före år 1958, vilket har inneburit att pensioneringar bland 62-åringar blivit vanligare och kommer antagligen att fortsätta att vara vanligt under de närmaste åren. Utvecklingen syns redan delvis i statistiken för åren 2012 och 2013. Vad beträffar år 2014 minskade slopandet av den förtida ålderspensionen på antalet pensionerade vid 62 års ålder. Visserligen kommer den ekonomiska utvecklingen också att inverka på sysselsättningen av äldre och följaktligen på möjligheten för i synnerhet dem som är vid den nedre åldersgränsen för ålderspension att fortsätta i arbetslivet. Om ekonomin fortsätter att utvecklas ogynnsamt torde antalet personer som går i ålderspension stiga, vilket i sin tur sänker den förväntade pensioneringsåldern.

På lång sikt kan man vänta sig att efterfrågan på den äldre arbetskraften ökar i takt med att utbudet minskar till följd av förändringarna i åldersstrukturen. Fortsatt arbete stöds också i 2017 års pensionsreform, som stegvis kommer att höja pensioneringsåldern för ålderspension.

3 Definitioner som använts

Pensioneringsåldern beskrivs med tre medeltal: **förväntad pensioneringsålder**, **median** och **genomsnittsålder**. Formeln för uträkningen av den förväntade pensioneringsåldern har presenterats på sidan 26. Medianåldern är den mittersta observationen i materialet och innebär att hälften av de nypensionerade är yngre och hälften äldre än detta. Genomsnittsåldern är det aritmetiska medeltalet för de nypensionerades ålder. När medianen och genomsnittsåldern räknas används åldern vid pensioneringens början.

Medeltalen ovan beskriver pensioneringsåldern på olika sätt och passar således för olika ändamål. Därför är det motiverat att även framöver publicera alla tre medeltal. Till exempel i internationella jämförelser används oftast medeltalet. Medeltalet är även det genomsnittstal som alla känner till och som därför används ofta. Eftersom pensioneringsålderns fördelning är mycket snedvriden, beskriver den mittersta observationen (medianen) å andra sidan mycket väl den typiska pensioneringsåldern. Den förväntade pensioneringsåldern mäter å sin sida bäst förändringen i pensioneringsåldern i tiden.

Med **arbetspensionerade** avses personer vilkas pension på basis av den egna yrkesbanan (gäller inte deltidspension) började under det aktuella året eller vilkas pensionsrätt har börjat tidigare, men för vilka beslutet om pension getts först under statistikåret. Dessutom förutsätts det att personen inte har fått pension på basis av sin egen yrkesbana åtminstone på två år. I siffrorna för de olika pensionslagen förutsätts att personen inte har fått pension enligt respektive slag på två år. I fråga om dem som ålderspensioneras granskas att personen ifråga inte har fått pension på basis av sin egen yrkesbana (gäller inte deltidspension) på två år. Familjepensioner finns inte alls med i granskningen.

De som gått i deltidspension anses inte vara pensionerade. De anses gå i pension först när de efter deltidspensionen går i någon annan pension, oftast ålderspension. Om hälften av deltidspensionärerna skulle anses ha gått i pension och hälften anses vara kvar i arbetslivet, skulle den förväntade pensioneringsåldern vara 0,25 år lägre än för närvarande. I slutet av 2014 fick 16 000 personer deltidspension.

Sektorsvis görs granskningen alltid med hänsyn till den aktuella sektorn, vilket innebär att man i konklusionerna om pensioneringarna endast ger akt på pensionerna inom sektorn i fråga. När det gäller hela arbetspensionssystemet förutsätts det att personen inte har haft pension från någondera sektorn på två år.

Med **arbetspensionsförsäkrade** avses i denna publikation personer som omfattas av pensionskyddet och som inte får pension som grundar sig på den egna yrkesbanan (deltidspension undantagen). Den arbetspensionsförsäkrade befolkningen under granskningsåret beräknas på basis av de arbetspensionsförsäkrade i slutet av föregående år.

Arbetspensionssystemet består av den privata och den offentliga sektorn. Av de arbetspensionsförsäkrade arbetar cirka tre av fyra inom den privata sektorn och var tredje inom den offentliga sektorn. Försäkrade som under året arbetar inom båda sektorerna utgör under 10 procent av alla försäkrade.

Den **privata sektorn** omfattar följande:

- Lagen om pension för arbetstagare ArPL
- Lagen om sjömanspensioner SjPL
- Lagen om pension för företagare FöPL
- Lagen om pension för lantbruksföretagare LFöPL
- Lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare AvStöL

Den **offentliga sektorn** omfattar följande:

- Lagen om statens pensioner StaPL
- Lagen om kommunala pensioner KomPL
- Pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan KyPL

Till den offentliga sektorn hör också personalen på Folkpensionsanstalten och Finlands Bank, Ålands landskapsregering samt riksdagsledamöterna och medlemmarna i statsrådet.

4 Lagändringar som bör beaktas i tolkningen av statistiken

- 1.1.1986 Inom den privata sektorn infördes individuell förtidspension (nedre åldersgräns 55 år) och förtida ålderspension (nedre åldersgräns 60 år)

Inom den privata sektorn trädde lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (KoPL) i kraft.

Beslut fattades om att höja åldersgränsen för arbetslöshetspension från 55 tillbaka till 60 år så att nya åldersklasser inte längre skulle omfattas av arbetslöshetspensionen. Följande nya åldersklass fick arbetslöshetspension först 1991 när den fyllde 60 år.

- 1.1.1987 Inom den privata sektorn infördes deltidspension (nedre åldersgräns 60 år).
- 1.7.1989 Inom den offentliga sektorn infördes individuell förtidspension (nedre åldersgräns 55 år), förtida ålderspension (nedre åldersgräns 58 år) och deltidspension (nedre åldersgräns 58 år)
- 1.1.1991 Lagen om sjömanspensioner (SjPL) ändrades så att Sjömanspensionskassan knöts till ansvarsfördelningssystemet inom den privata sektorn.
- 1.1.1994 Åldersgränsen för individuell förtidspension steg från 55 till 58 år (för personer födda efter 1939). Samtidigt gjordes villkoren för erhållande av individuell förtidspension något lindrigare. Villkoren för arbetslöshetspension stramades åt i gengäld.
- Åldersgränsen för deltidspension sjönk också inom den privata sektorn till 58 år.
- 1.1.1998 KoPL reformerades så att den började omfatta alla mindre anställningar inom den privata sektorn, så kallade kortjobb. Det medförde att kretsen av de försäkrade blev större. Motsvarande ändringar gjordes också i lagarna om arbetspension inom den offentliga sektorn.
- 1.7.1998 Åldersgränsen för deltidspension sjönk temporärt från 58 till 56 år.
- 1.1.2000 Åldersgränsen för individuell förtidspension steg från 58 till 60 år (för personer födda efter 1943). Inom den offentliga sektorn kunde åldersgränsen under vissa förutsättningar vara 58 år också för personer födda åren 1944–1946 och 59 år för personer födda år 1947.

Från villkoren för arbetslöshetspension avskaffades kravet på s.k. återstående tid.

- 1.1.2003 Den temporära sänkningen av åldersgränsen för deltidspension upphörde och åldersgränsen återställdes vid 58 år för alla som är födda efter 1946.
- 1.1.2004 Inom den privata sektorn kunde individuell förtidspension endast beviljas personer födda 1943 eller tidigare, inom den offentliga sektorn under vissa förutsättningar även dem som är födda 1944–1947.
- 1.1.2005 Allt arbete i åldern 18-67 år som uppfyller arbetspensionslagarnas krav på försäkringsskyldighet ska försäkras, även arbete vid sidan av pension. Tidigare var åldersgränsen i lagarna om pension för arbetstagare 14 år och försäkringsskyldigheten upphörde senast när arbetstagaren fyllde 65 år.

Allt arbete i 18–67 års ålder ökar pensionen. Arbetspensionerade har rätt till pension efter ett pensionsfall, om de sammanlagda arbetsinkomsterna under yrkesbanan överstiger ett gränsbelopp som bestäms i lagen. Av personer under 23 år krävdes förut att de i minst 12 månader hade haft arbete som omfattades av lagen för att få rätt till pension.

Det är möjligt att gå i ålderspension enligt eget val i 63–68 års ålder.

Personer som är födda efter år 1949 har inte längre rätt till arbetslöshetspension.

- 1.1.2010 Åldersgränsen för deltidspension höjdes till 60 år för personen födda efter år 1952.
- 1.2.2012 En långtidsarbetslös person född på 1950-talet och som fyllt 62 år kan under vissa förutsättningar få ålderspension utan förtidsminskning.
- 1.1.2013 Inom arbetspensionssystemet avskaffades möjligheten att gå i förtida ålderspension. Ändringen gällde personer som är födda år 1952 eller senare.

Åldersgränsen för deltidspension höjdes till 61 år för personer som är födda år 1954 eller senare.

1 Effective retirement age and expected effective retirement age

The traditional indicators used to measure the effective retirement age - the arithmetical mean and the median – are ill-suited for measuring changes that take place over time. As the population ages, the average age of new retirees will rise, even if the retirement rate per age cohort were not to change. This has been evident in particular in recent years, when the baby boomers have reached the retirement age. The first larger age cohort, born in 1945, turned 63 in 2008. As the overall number of new retirees has steadily increased, the average and median retirement ages have risen. In 2010, the largest birth cohort in Finnish history, those born in 1947, reached the earliest eligibility age of the old-age pension. This, in part, increased the number of new retirees.

The unemployment pension was abolished in 2009 so that those born in 1950 or later are no longer entitled to it. However, because they are unemployed, and under certain other conditions, they are entitled to an unreduced old-age pension at age 62. Due to a legislative amendment, the number of new retirees decreased by more than ten per cent in 2010. Since then, the amount of new retirees has remained at around 70,000 individuals, except for in 2013, when there were 73,000 new retirees. In 2014, the number would probably have been at the 2013 level if the early old-age pension had not been abolished for those born in 1952 or later. Still, a total of 50,826 individuals retired on an old-age pension in 2014, an amount similar to that in 2013.

The majority of the baby boomers born in the 1940s are now retired. As the age cohorts approaching the retirement age are getting smaller, the record-high number of new retirees in 2009 (80,000 individuals) is unlikely to be exceeded.

At the Finnish Centre for Pensions, the development of the effective retirement age has been monitored with the **expected effective retirement age**, an indicator that is not affected by the age structure. This indicator depicts the development of the effective retirement age. It reacts immediately, and in the right direction, to changes taking place in the retirement rates. The indicator was introduced in 2003. For the private sector, we have been able to calculate the expected effective retirement rate as of 1983 and for the public sector and the entire earnings-related pension system as of 1996.

The expected effective retirement age is calculated for 25- and 50-year-olds. The expectancy for a 25-year-old depicts the effective retirement age of the entire population insured with earnings-related pension insurance, and it is used as an official indicator to depict changes in the effective retirement age. The expectancy for the 50-year-olds is calculated for insured people who have turned 50. As the calculation does not include those who have retired at an age below 50 years, the expected effective retirement age for the 50-year-olds is always higher than that of the 25-year-olds. The difference depicts the effect of those who have retired at age 25-49 on the effective retirement age. Each year, approximately 10 per cent of the new retirees on an earnings-related pension are below 50 years of age.

Definition and calculation mode of the expected effective retirement age

The expected effective retirement age describes the average effective retirement age for insured persons of a specific age on the assumption that the age-specific retirement risk and mortality rate for each age group remain at the level of the year of observation.

The expected effective retirement age is calculated by first calculating the insured persons' mortality rate and retirement risk for each age group during the year of observation. Using these proportions it is possible to calculate how many of a group of insured of a certain size and of a certain age (for instance 100,000 25-year-olds) would retire within one year. The number of insured which remains at a one year higher age is obtained by subtracting from the original number those who have retired and the number of deceased calculated from the mortality rates. Continuing in this way age by age until the retirement age for an old-age pension, the calculated numbers of those retiring are obtained for each age group. The average age calculated from these assumed retirements is the expected effective retirement age.

The calculation formula for the expected effective retirement age:

The probability of retirement at age j is obtained from the formula:

$$A_j = e_j \prod_{k=m}^{j-1} (1 - e_k - y_k)$$

and the expected effective retirement age is the age average of figures A_j :

$$E_m = \left(\sum_{j=m}^{70} j A_j \right) / \sum_{j=m}^{70} A_j$$

$$\begin{aligned} e_j &= \text{retirement risk at age } j \\ y_j &= \text{mortality risk at age } j \\ m &= \text{chosen starting age} \end{aligned}$$

Until the end of 2004 the general retirement age in Finland was 65 years. Therefore the termination age in the formula was 65 years for 2004 and the years before that. From the beginning of 2005 the retirement age changed so that it is possible to retire on an old-age pension flexibly between the ages of 63 and 68 years. For this reason the upper age limit in the calculation formula for the expectancy was raised to 70 years as of 2005. However, the time series have not been interrupted due to this, since it has been estimated that raising the termination age from 65 to 70 years will increase the expectancy by only about 0.1 years.

Requirements set for the expectancy

- The indicator reacts in a correct way to changes in retirement risk. It decreases when the retirement risk increases in some age group younger than the retirement age and increases when the retirement risk decreases.
- The indicator reacts only to changes in retirement risk. It must not be affected by population phenomena such as the age structure of the population.
- The indicator reacts immediately to changes in retirement risk, since the calculations are based on the number of new pensions (inflow). If the calculations were made on the number of retired (stock), the changes would appear in the results only slowly.
- The statistical data needed for the calculation of the indicator is available. The Finnish Centre for Pensions maintains a centralised register of all earnings-related pensions and persons insured for earnings-related pension benefits, which makes an analysis based on retirement risk possible.

The expected effective retirement age meets these four basic criteria well. A further criterion could be, for instance, international comparability. However, obtaining comparable data may be problematic, but as regards the Nordic countries this has been done successfully. It is also not very useful to calculate the expectancy for a small core group, since the number of new pensions in each age group in the core population should reflect the probability of retirement. This criterion already requires such a large core population that, for instance, calculating the expectancy for the personnel of a single company is not sensible.

2 Development of the expected effective retirement age

In 2014, the expected effective retirement age in the earnings-related pension system was 61.2 years. This constitutes an increase of 0.3 years compared with the previous year. At the same time, the expected effective retirement age of the 50-year-olds rose by 0.2 years. In 2014, it was 62.8 years. Last year's increase can be considered large. It was affected partly by the reduction in the number of new retirees on a disability pension, partly by the abolishment of the early old-age pension and a resulting decrease in the number of new retirees at age 62. The early old-age pension is no longer granted to 62-year-olds born in 1952 or later. In 2014, a total of 70,300 persons retired on an earnings-related pension, which is 3,000 less than in 2013.

The expected effective retirement age of both 25- and 50-year-olds has risen by nearly two years from the level before the 2005 pension reform. In the future, the effective retirement age is expected to increase at a clearly slower pace than in recent years. The recent development has been affected by the legislative amendments of the 2005 pension reform. The future development of the effective retirement age will no longer be affected by these amendments but will depend on other factors. Such key factors include the economic and employment outlook, as well as quality issues and individual choices relating to working life.

In 2014, the expected effective retirement age of the 25-year-olds in the private sector was 61.3 years, an increase of 0.2 years compared with the previous year. The expected effective retirement age was at its lowest in 1986 (56.6 years), when the pension types of the flexible pension arrangement, the individual early pension and the early old-age pension were introduced. The expected effective retirement age of the 50-year-olds also rose rapidly after the plunge in 1986 (58.4 years). In 2014, it was 62.9 years. In other words, since its lowest levels in the 1980s, the effective retirement age has increased by 4.5 years.

In the public sector, the expected effective retirement age has risen even more than in the private sector. As of 2002, the expected effective retirement age of the 25-year-olds has risen by three years in the public sector and by slightly more than two years in the private sector. In 2014, the expected effective retirement age for 25-year-olds rose by 0.3 years compared with 2013 and was 61.6 years. In 2014, the expected effective retirement age for the 50-year-olds was 63.3 years, an increase of 0.1 years compared with the previous year. In 2013, the expected effective retirement ages of both the 25- and the 50-year-olds decreased compared with 2012. In 2014, they rose again to finally exceed the 2012 level slightly. Up to 2006, both expected effective retirement ages were higher in the private than in the public sectors, but in 2007, the situation was reversed.

The difference between men and women regarding the effective retirement age has narrowed clearly in the past few years. In practice, it no longer exists: men and women are expected to retire at the same age. In 2014, the expected effective retirement age for 25-year-old men was 61.3 years and for women 61.1 years. In 2011, the figure for women exceeded that of men by 0.1 years. Figure 2 presents the expected effective retirement ages in the earnings-related pension system for all age cohorts as of age 25. In 2014, the expected effective retirement age for young men was slightly higher than for women, but the

difference is small and vanishes after age 50. Earlier, the difference was considerably larger: before the 2005 pension reform, the expected effective retirement age was approximately six months lower for men than for women. The underlying reason for this was the high disability retirement rate of younger men. Now there are no significant differences in the disability retirement rates of men and women.

Factors affecting the future

One of the central aims of the 2005 earnings-related pension reform was to extend the effective retirement age by 2–3 years. This aim is monitored with the expected effective retirement age for the 25-year-olds.

The 2005 pension reform is expected to increase the effective retirement age also in the long term. In connection with the preparatory work for the 2005 pension act, we made projections at the Finnish Centre for Pensions of how the effective retirement age would develop. Although the increase has been rapid, we can expect the rise of the effective retirement age to slow down in line with the forecasts.

The pension reform included several adjustments aiming at deferred retirement. A key financial incentive was the accelerated accrual rate of 4.5 per cent between the ages of 63 and 68 years. The longer an individual works, the higher the old-age pension will be thanks to this accelerated accrual rate. Pension also accrues for working while drawing a pension.

For a long time, the unemployment pension was a significant route to retirement. Annually, nearly 10,000 individuals retired on an unemployment pension as soon as they had turned 60 years of age. This reduced the average effective retirement age. This is no longer the case, however. In the event of unemployment, it is now possible to retire only at a later age. As a result, the number of 60-year-old new retirees is no longer unexceptionally large. The old-age pension has become the main route to retirement, and most frequently, people retire at age 63 (see Figure 5b). Under certain conditions, unemployed persons born before 1958 are still entitled to an unreduced old-age pension at age 62. In 2012, approximately 4,000 persons exercised this right.

No new unemployment pensions have been granted after 2011. Abolishing the unemployment pension for persons born in 1950 or later has thus already clearly postponed retirement.

Several realised changes to the age limits of different pension types in the 2000s affect the effective retirement age. On the one hand, the flexible old-age retirement age has enabled retirement on an unreduced old-age pension at an earlier age than before while, on the other hand, it has also allowed for extended continued working. In the 2005 reform, the eligibility age for an early old-age pension rose to 62 years so, at the most, the old-age pension could be taken only one year early. As of 2014, the early old-age pension is no longer granted to persons born in 1952 or later. The earliest eligibility age for the part-time pension was initially raised to 58 years and then to 60 years for those born in 1953. For people born after 1953, the age limit is 61 years.

The expected effective retirement age is also affected by the exceptional retirement ages of the public sector. The number of persons entitled to retirement ages below those of

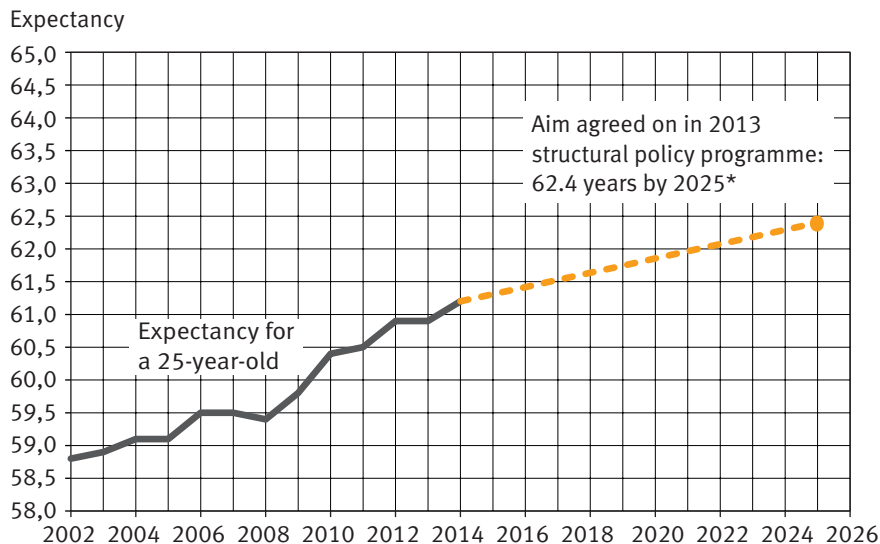
the statutory old-age pension will be reduced while the individual retirement age of many people is below the current lowest old-age pension retirement age of 63 years. This is a result of the consolidation of the new and old public-sector pension acts.

When the goal to postpone the retirement age was first introduced, no specific time for reaching the goal was set; it was a long-term goal. In the spring of 2009, the government of Prime Minister Matti Vanhanen and the labour market organisations renegotiated the goals of the earnings-related pension system. As a result, consensus was reached, including, among other things, a concrete goal for the increase in the expected effective retirement age: it was to be at least 62.4 years by 2025. As the goal was made more concrete, it also became increasingly ambitious. In 2008, the expected effective retirement age was 59.4 years, so with an even increase, it should have risen by nearly 0.2 years per year. On the other hand, it was known already then that the development would be faster at first as a result of the legislative amendments relating to the 2005 pension reform. Abolishing the unemployment pension alone was estimated to raise the effective retirement age by an ample six months by 2012.

In 2011, Prime Minister Jyrki Katainen's government platform repeated the goal set for the rise of the expected effective retirement age. In the structural policy programme of 2013, the goal of the expected effective retirement age was confirmed at a minimum of 62.4 years by 2025. Since the expected effective retirement age in 2012 was 60.9 years, reaching the goal would require an even annual increase of an ample 0.1 years. Two years later, reaching the goal requires an even annual increase of an ample 0.1 years.

Figure

Expected effective retirement age: aim and realisation

*Requires an annual increase of an ample 0.1 years from the 2014 level.

In recent years, the employment rate of the elderly has developed favourably. The employment rates of the 55–64-year-olds in 2014 give reason to expect a favourable

development of the effective retirement age also in the future. Furthermore, the economic development will affect the employment rate of the elderly and hence the continuation of the current development. The employment rate of 60–64-year-olds has risen by more than 20 percentage points in the 2000s. The change is significant: the employment rate of this age cohort has nearly doubled. All-in-all, the development of the employment rate of 55–74-year-olds has been favourable in recent years. Unfortunately, though, the employment rate of the under 35-year-olds has declined, and in 2014, the employment rates of the 25–29-year-olds and the 30–34-year-olds were lower than ever in the 2000s.

In the near future, the development of the effective retirement age will thus be significantly affected not only by the general economic outlook but also by two other factors. On the one hand, attitudes and changes in behaviour are crucial: how do people continue to work after reaching the earliest eligibility age for the old-age pension and how do employers relate to this? On the other hand, as a result of the abolishment of the unemployment pension, a number of unemployed persons are waiting to turn 62, at which time most of them can retire on an unreduced old-age pension. This opportunity is available for those who were born before 1958, which has meant and continues to mean that it will become increasingly common to retire at age 62. The development is at least partly visible already in the statistics of 2012 and 2013. In 2014, the abolishment of the early old-age pension reduced the number of persons who retired at age 62. However, the economic outlook will also affect the employment rate of the elderly and hence the possibilities of persons who have reached the earliest eligibility age for the old-age pension to continue working. If the economic outlook continues unfavourably, the number of new retirees on an old-age pension is likely to rise which, in turn, will reduce the expected effective retirement age.

In the long run, we can expect an increase in the demand for an elderly workforce while the supply decreases due to the changes in the age structure. The 2017 pension reform will also support continued working, which will gradually increase the old-age retirement age.

3 Concepts used

The effective retirement age is described by three indicators: **the expected effective retirement age, the median and the average age**. The formula for calculating the expected effective retirement age is explained on page 36. The median age is the middle-most observation, i.e. fifty per cent of those who have retired are younger than this and fifty per cent are older. The average age is the arithmetic mean of the ages of those who have retired. When calculating the median and the average age, the age at the start of the pension is used.

The numbers presented describe the effective retirement age in different ways and are thus suitable for different purposes. Therefore it is justifiable to publish all three numbers also in the future. For instance international comparisons usually use the average. The average is also a number everyone knows and understands, and therefore is also often used. On the other hand, since the distribution of the effective retirement age is very skew, the middle-most observation, i.e. the median, describes a very typical effective retirement age. The expectancy in its turn best describes the changes over time in the effective retirement age.

The persons having retired on an earnings-related pension includes persons whose pension based on their own work history started during the year of statistics or whose entitlement to a pension started earlier but whose pension decision was issued only in the year of statistics. A further requirement is that the person has not received a pension based on his own work history for at least two years. For the figures regarding each type of pension the requirement is that the person has not received a pension of that type for two years. As regards persons who have retired on an old-age pension the requirement is that the person has not received a pension of any type based on his own work history (does not concern part-time pensions) for two years. Survivors' pensions are not included at all in the analysis.

Persons who have started receiving a part-time pension are not considered as having retired. They are not considered as having retired until they following the part-time pension start receiving some other pension, usually an old-age pension. If half of the part-time pension recipients were considered as having retired and half as being in employment, the value of the expectancy would be approximately three months lower than the value published here. At the end of 2014 there were 16 000 part-time pension recipients.

The analysis per sector is always carried out from the viewpoint of the relevant sector, in other words, when considering retirement only the pensions of the sector in question are surveyed. For the whole earnings-related pension scheme the criterion is that the person has not received a pension from either sector for two years.

In this publication, **insured persons within the earnings-related pension scheme** are persons covered for pension benefits who do not receive any pension based on the person's own work history (excluding part-time pensions). When determining the population insured for earnings-related pension benefits for the year of observation, the situation at the end of the previous year is used.

The earnings-related pension scheme consists of the private and the public sector. About three-fourths of those insured for earnings-related pension benefits work in the private sector and one-third in the public sector. Over the year under 10 per cent of all the insured work in both sectors.

The private sector includes:

- Employees Pensions Act TyEL
- Seafarer's Pensions Act MEL
- Self-Employed Persons' Pensions Act YEL
- Farmers' Pensions Act MYEL
- Act on Farmers' Early Retirement Aid LUTUL

The public sector includes:

- State Employees' Pensions Act VaEL
- Local Government Pensions Act KuEL
- Evangelical-Lutheran Church Pensions Act KiEL

The public sector also includes the personnel of the Social Insurance Institution and of the Bank of Finland, the regional government of Åland, as well as the pensions for the Members of Parliament and the members of the Finnish Government.

4 Legislative changes to be taken into account in the analysis of the statistics

- 1.1.1986 In the private sector the individual early retirement pension (lower age limit 55 years) and the early old-age pension (lower age limit 60 years) were introduced. In the private sector the Freelance Employees' Pensions Act (TaEL) took effect.

A decision was taken to change the age limit for the unemployment pension from 55 years back to 60 years so that new age groups are no longer entitled to an unemployment pension. The next time a new age group became eligible for an unemployment pension in 1991 after reaching the age of 60.

- 1.1.1987 In the private sector the part-time pension (lower age limit 60 years) was introduced.

- 1.7.1989 In the public sector the individual early retirement pension (lower age limit 55 years), the early old-age pension (lower age limit 58 years) and the part-time pension (lower age limit 58 years) were introduced.

- 1.1.1991 The Seamen's Pensions Act (MEL) was changed so that the Seamen's Pension Fund was linked to the private-sector system for division of liabilities.

- 1.1.1994 The age limit for the individual early retirement pension was increased from 55 to 58 years (for persons born after 1939). At the same time the entitlement criteria for the individual early retirement pension were made slightly less strict. Correspondingly the entitlement criteria for the unemployment pension were tightened.

The age limit for the part-time pension was also in the private sector lowered to 58 years.

- 1.1.1998 TaEL was reformed to include also all very short-term jobs in the private sector, so a pensions act for short-term temporary jobs took effect, and the group of insured persons was extended. Corresponding changes were also made to the public-sector pension acts.

- 1.7.1998 The age limit for the part-time pension was temporarily lowered from 58 to 56 years.

- 1.1.2000 The age limit for the individual early retirement pension was raised from 58 to 60 years for persons born after 1943. In the public sector the age limit for persons born in 1944–1946 may on certain conditions also be 58 years and for persons born in 1947 59 years.

The requirement concerning the right to a pension component for projected pensionable service was removed from the entitlement criteria for the unemployment pension.

- 1.1.2003 The temporary lowering of the age limit for the part-time pension was ended, and the age limit was changed back to 58 years for everybody born after 1946.
- 1.1.2004 The individual early retirement pension can now be granted only to persons born in 1943 and earlier, in the public sector on certain conditions also to persons born in 1944–1947.
- 1.1.2005 Insurance has to be taken out for all work carried out between the ages of 18 and 67 which meets the criteria for the liability to take out pension insurance as determined in the pension acts, including work alongside receipt of a pension. Earlier the lower age limit in the pension acts for employees was 14 years and the liability to take out pension insurance ended at the latest at the age of 65.

All work carried out between the ages of 18 and 67 accrues a pension. In the event of a pension contingency the person insured for pension benefits is entitled to a pension, if the total amount of earnings during the working career exceeds the limit laid down in the act. Earlier one requirement for pension entitlement for persons aged under 23 was that they had accumulated at last 12 months of time in employment covered by the act.

The old-age pension may be taken flexibly between the ages of 63 and 68.

Persons born after 1949 are no longer entitled to an unemployment pension.

- 1.1.2010 The age limit for the part-time pension was increased to 60 years for persons born after 1952.
- 1.2.2012 A person born in the 1950s, who has turned 62 and has been unemployed long-term may, provided certain conditions are met, receive old-age pension without the reduction for early retirement.
- 1.1.2013 The possibility to retire on an early old-age pension under the earnings-related pension system was abolished. This amendment applies to persons born in 1952 or later.

The earliest eligibility age for part-time pension rose to 61 years for those born in 1954 or later.

I Eläkkeellesiirtymisikä
Pensioneringsålder
Effective retirement age

Kuvio 1. Eläkkeellesiirtymisiän odote

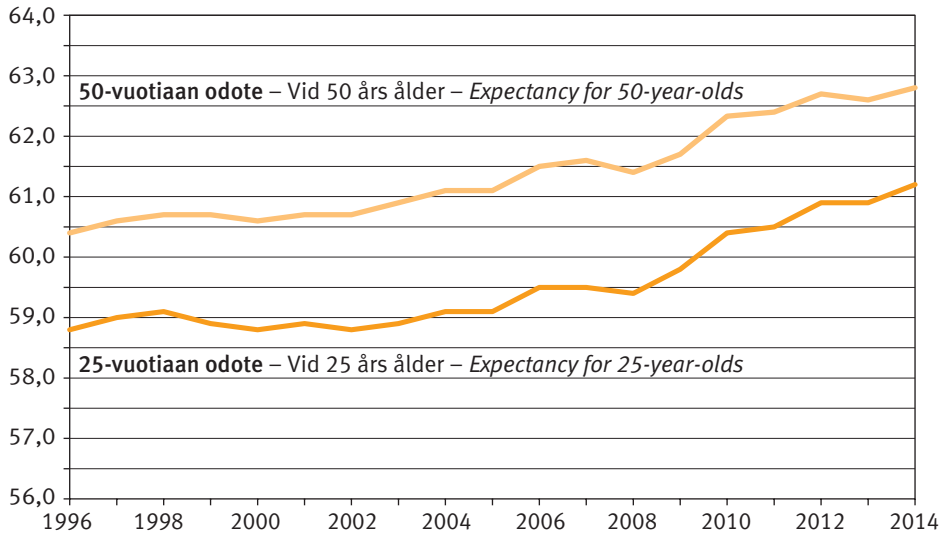
Figur 1. Förväntad pensioneringsålder

Chart 1. Expected effective retirement age (i.e. expectancy)

Kaikki työeläkkeelle siirtyneet

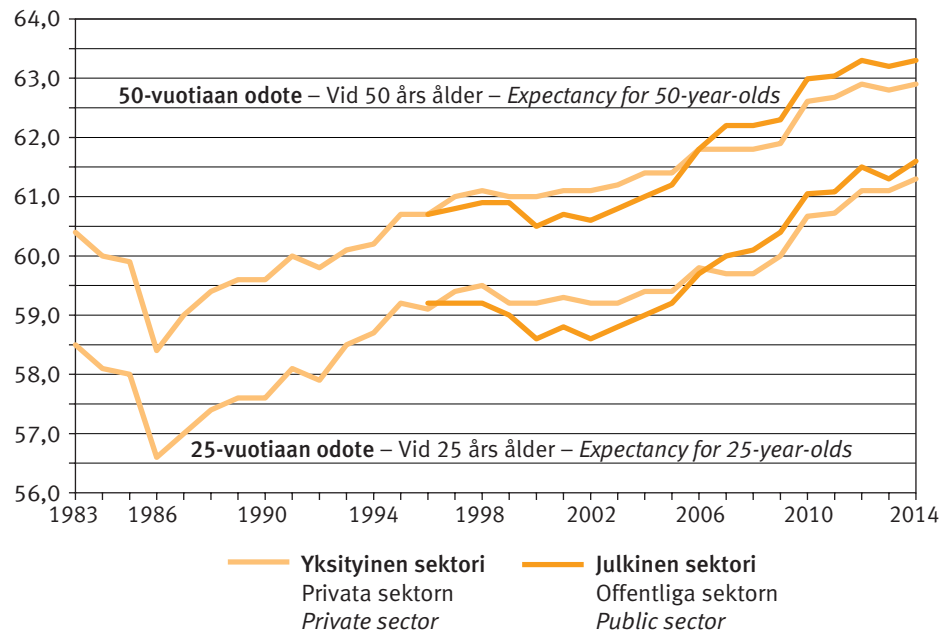
Alla nya arbetspensionerade

All persons retired on an earnings-related pension

Odote – Förväntad – Expectancy**1a. Työeläkkeelle siirtyneet sektoreittain**

1a. Nya arbetspensionerade sektorsvis

1a. Persons retired on an earnings-related pension by sector

Odote – Förväntad – Expectancy

Kuvio 2. Eläkkeellesiirtymisiän odote ikäluokittain vuonna 2014

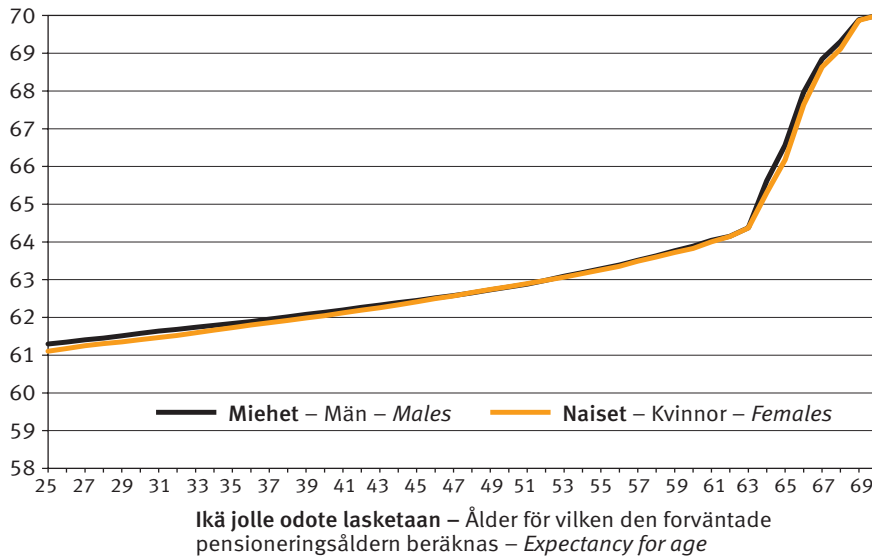
Figur 2. Förväntad pensioneringsålder efter åldersgrupp år 2014

Chart 2. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) by age group in 2014

Kaikki työeläkkeelle siirtyneet

Alla nya arbetspensionerade

All persons retired on an earnings-related pension

Odote – Förväntad – Expectancy**Kuvio 3. Eläkkeellesiirtymisiän odote sukupuolittain**

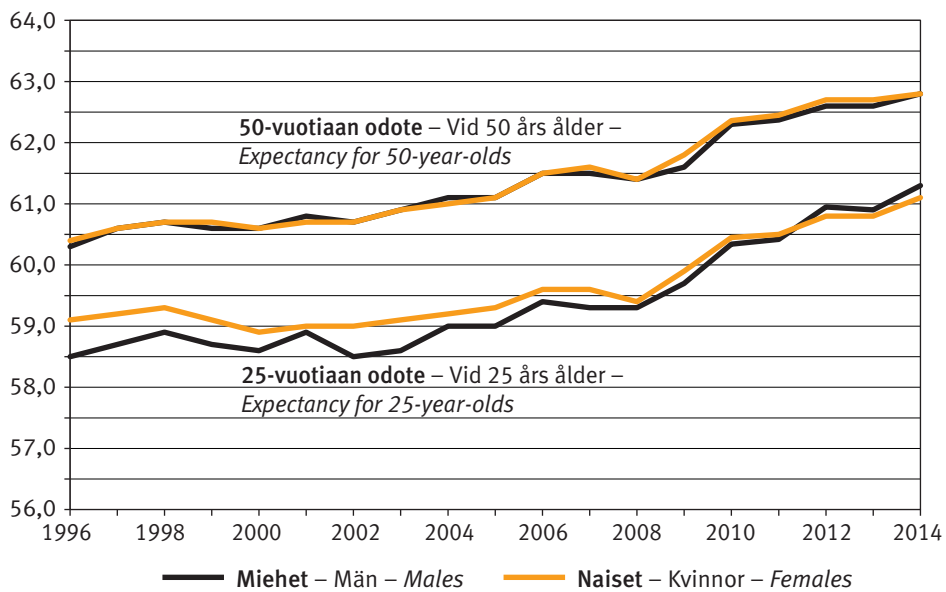
Figur 3. Förväntad pensioneringsålder efter kön

Chart 3. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) by gender

Kaikki työeläkkeelle siirtyneet

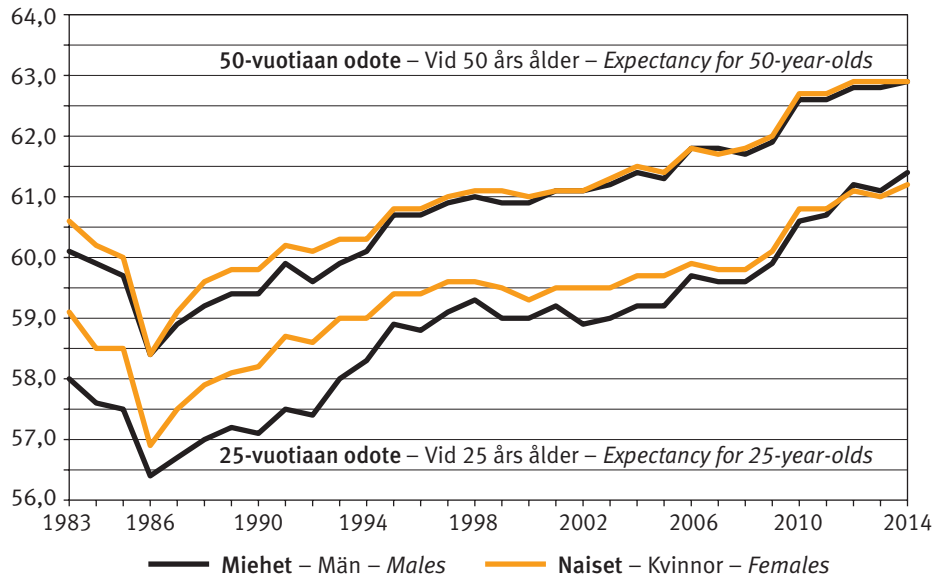
Alla nya arbetspensionerade

All persons retired on an earnings-related pension

Odote – Förväntad – Expectancy

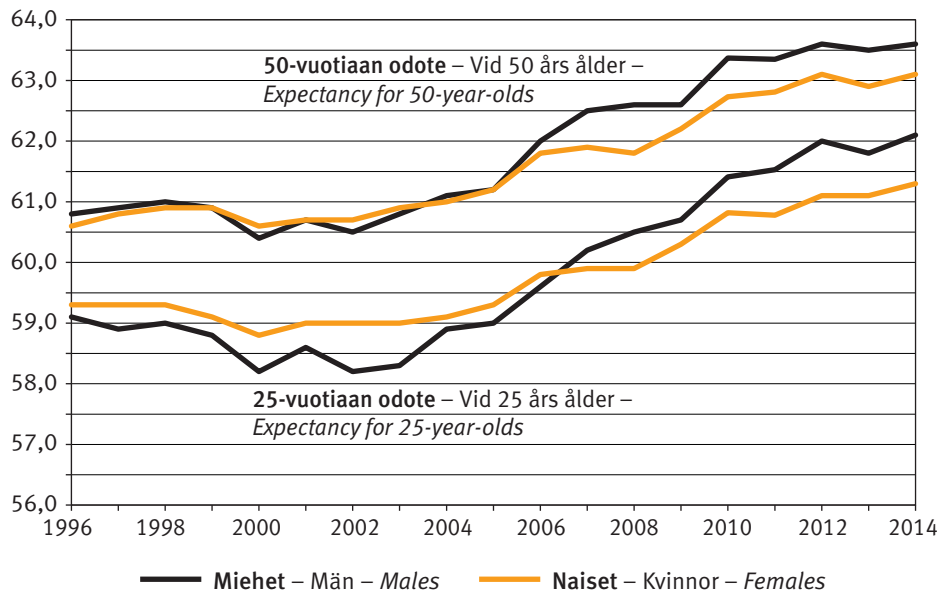
3a. Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet
 3a. Nya pensionerade inom privata sektorn
 3a. Persons retired on a private-sector pension

Odote – Föväntad – Expectancy

3b. Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet
 3b. Nya pensionerade inom offentliga sektorn
 3b. Persons retired on a public-sector pension

Odote – Föväntad – Expectancy

Kuvio 4. Eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani

Figur 4. Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median

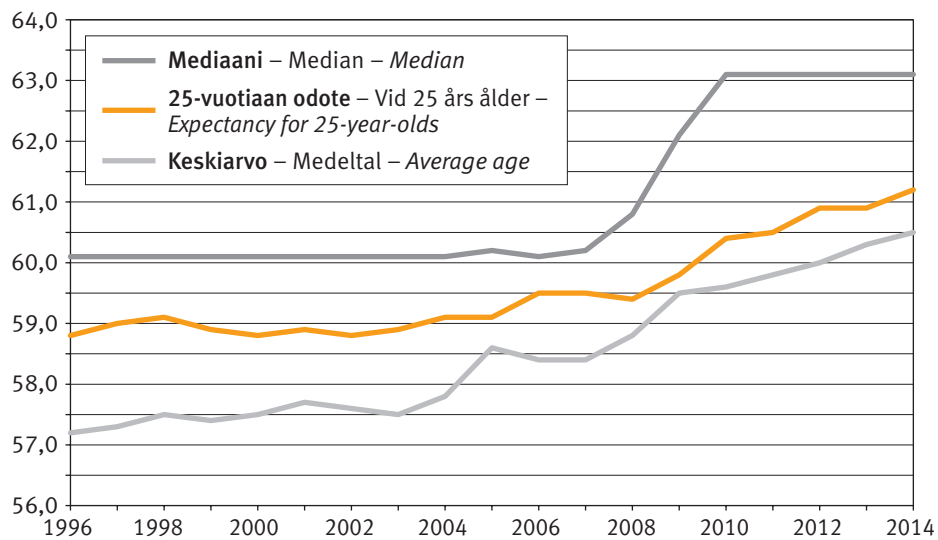
Chart 4. Expected effective retirement age (i.e. expectancy), average and median age

Kaikki työeläkkeelle siirtyneet

Alla nya arbetspensionerade

All persons retired on an earnings-related pension

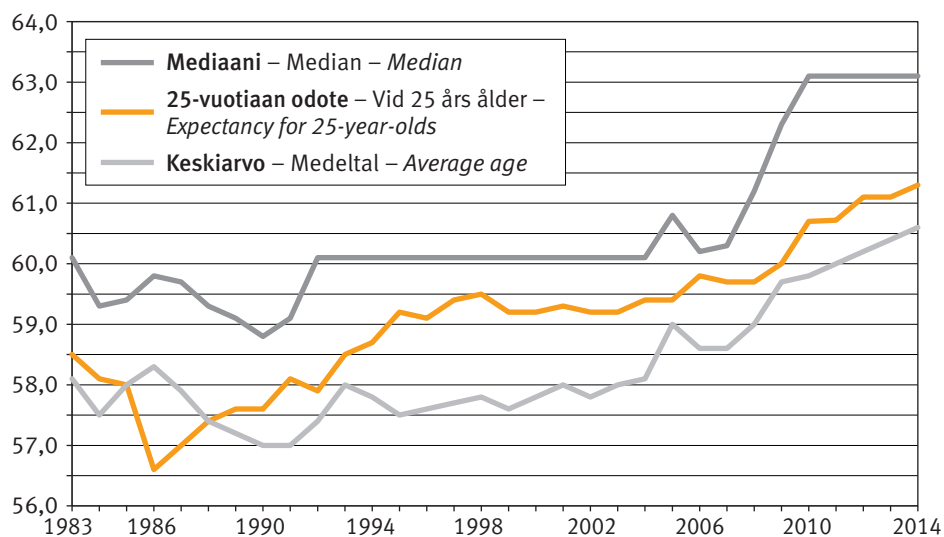
Ikä – Ålder – Age

4a. Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet

4a. Nya pensionerade inom privata sektorn

4a. Persons retired on a private-sector pension

Ikä – Ålder – Age

1. Eläkkeellesiirtymisiän odote 25- ja 50-vuotiaille

1. Förväntad pensioneringsålder för 25- och 50-åringar

1. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) for 25- and 50-year-olds

	25-vuotiaalle laskettu odote Beräknats för 25-åringar Calculated for age 25			50-vuotiaalle laskettu odote Beräknats för 50-åringar Calculated for age 50		
	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga All	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga All
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet – Alla nya arbetspensionerade – All persons retired on an earnings-related pension						
2005	59,0	59,3	59,1	61,1	61,1	61,1
2006	59,4	59,6	59,5	61,5	61,5	61,5
2007	59,3	59,6	59,5	61,5	61,6	61,6
2008	59,3	59,4	59,4	61,4	61,4	61,4
2009	59,7	59,9	59,8	61,6	61,8	61,7
2010	60,3	60,4	60,4	62,3	62,4	62,3
2011	60,4	60,5	60,5	62,4	62,5	62,4
2012	60,9	60,8	60,9	62,6	62,7	62,7
2013	60,9	60,8	60,9	62,6	62,7	62,6
2014	61,3	61,1	61,2	62,8	62,8	62,8
Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom privata sektorn – Persons retired on a private-sector pension						
2005	59,2	59,7	59,4	61,3	61,4	61,4
2006	59,7	59,9	59,8	61,8	61,8	61,8
2007	59,6	59,8	59,7	61,8	61,7	61,8
2008	59,6	59,8	59,7	61,7	61,8	61,8
2009	59,9	60,1	60,0	61,9	62,0	61,9
2010	60,6	60,8	60,7	62,6	62,7	62,6
2011	60,7	60,8	60,7	62,6	62,7	62,7
2012	61,2	61,1	61,1	62,8	62,9	62,9
2013	61,1	61,0	61,1	62,8	62,9	62,8
2014	61,4	61,2	61,3	62,9	62,9	62,9
Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom offentliga sektorn – Persons retired on a public-sector pension						
2005	59,0	59,3	59,2	61,2	61,2	61,2
2006	59,6	59,8	59,7	62,0	61,8	61,8
2007	60,2	59,9	60,0	62,5	61,9	62,2
2008	60,5	59,9	60,1	62,6	61,8	62,2
2009	60,7	60,3	60,4	62,6	62,2	62,3
2010	61,4	60,8	61,1	63,4	62,7	63,0
2011	61,5	60,8	61,1	63,3	62,8	63,0
2012	62,0	61,1	61,5	62,6	63,1	63,3
2013	61,8	61,1	61,3	63,5	62,9	63,2
2014	62,1	61,3	61,6	63,6	63,1	63,3

2. Eläkkeellesiirtymisiin odote, keskiarvo ja mediaani

2. Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median

2. Expected effective retirement age (i.e. expectancy), average and median

	Miehet – Män – Males			Naiset – Kvinnor – Females			Kaikki – Samtliga – All		
	Odote Förväntad Expectancy	Keskiarvo Medeltal Average age	Mediaani Median Median	Odote Förväntad Expectancy	Keskiarvo Medeltal Average age	Mediaani Median Median	Odote Förväntad Expectancy	Keskiarvo Medeltal Average age	Mediaani Median Median
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet – Alla nya arbetspensionerade – All persons retired on an earnings-related pension									
2005	59,0	58,5	60,3	59,3	58,8	60,1	59,1	58,6	60,2
2006	59,4	58,3	60,1	59,6	58,6	60,1	59,5	58,4	60,1
2007	59,3	58,2	60,2	59,6	58,6	60,3	59,5	58,4	60,2
2008	59,3	58,7	60,8	59,4	58,9	60,8	59,4	58,8	60,8
2009	59,7	59,5	62,1	59,9	59,6	62,0	59,8	59,5	62,1
2010	60,3	59,5	63,1	60,4	59,8	63,1	60,4	59,6	63,1
2011	60,4	59,7	63,1	60,5	59,9	63,1	60,5	59,8	63,1
2012	60,9	60,0	63,1	60,8	60,1	63,1	60,9	60,0	63,1
2013	60,9	60,3	63,1	60,8	60,3	63,1	60,9	60,3	63,1
2014	61,3	60,5	63,1	61,1	60,5	63,1	61,2	60,5	63,1
Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom privata sektorn – Persons retired on a private-sector pension									
2005	59,2	58,8	60,8	59,7	59,2	60,8	59,4	59,0	60,8
2006	59,7	58,5	60,3	59,9	58,7	60,2	59,8	58,6	60,2
2007	59,6	58,4	60,3	59,8	58,7	60,3	59,7	58,6	60,3
2008	59,6	58,9	61,3	59,8	59,1	61,1	59,7	59,0	61,2
2009	59,9	59,7	62,3	60,1	59,7	62,2	60,0	59,7	62,3
2010	60,6	59,7	63,1	60,8	59,9	63,1	60,7	59,8	63,1
2011	60,7	59,9	63,1	60,8	60,0	63,1	60,7	60,0	63,1
2012	61,2	60,2	63,1	61,1	60,2	63,1	61,1	60,2	63,1
2013	61,1	60,4	63,1	61,0	60,4	63,1	61,1	60,4	63,1
2014	61,4	60,7	63,1	61,2	60,6	63,1	61,3	60,6	63,1
Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom offentliga sektorn – Persons retired on a public-sector pension									
2005	59,0	58,2	60,1	59,3	58,5	60,1	59,2	58,4	60,1
2006	59,6	58,1	60,1	59,8	58,5	60,1	59,7	58,4	60,1
2007	60,2	58,3	60,1	59,9	58,6	60,2	60,0	58,5	60,1
2008	60,5	58,9	60,6	59,9	58,9	60,6	60,1	58,9	60,6
2009	60,7	59,6	62,1	60,3	59,6	61,6	60,4	59,6	61,8
2010	61,4	59,7	63,1	60,8	60,0	63,0	61,1	59,9	63,1
2011	61,5	60,2	63,1	60,8	60,1	63,1	61,1	60,1	63,1
2012	62,0	60,4	63,1	61,1	60,2	63,1	61,5	60,3	63,1
2013	61,8	60,7	63,1	61,1	60,6	63,1	61,3	60,7	63,1
2014	62,1	61,0	63,1	61,3	60,8	63,1	61,6	60,9	63,1

Eläkkeellesiirtymisiin odote on laskettu 25-vuotiaalle. – Den förväntade pensioneringsåldern har beräknats för 25-åringar. –
The expected effective retirement age has been calculated for 25-year-olds.

3. Eläkkeelle siirtyneiden keskiarvoikä eläkelajin mukaan
 3. Nya pensionärens genomsnittsålder efter pensionslag
 3. Average age for persons having retired by pension benefit

	Vanhuuseläke – Ålderspension – Old-age pension			Työkyvyttömyyseläke – Sjukpension – Disability pension			Työttö- myys- eläke Arbets- löshets- pension Unemploy- ment pension	Osa-aika- eläke Deltids- pension Part-time pension
	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga All	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga All		
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet – Alla nya arbetspensionerade – All persons retired on an earnings-related pension								
2005	63,4	63,2	63,3	52,4	52,8	52,6	60,5	59,2
2006	63,1	63,1	63,1	52,2	52,5	52,3	60,4	59,2
2007	63,0	63,1	63,0	52,2	52,4	52,3	60,4	59,4
2008	63,2	63,3	63,2	52,1	52,2	52,2	60,3	59,6
2009	63,3	63,4	63,4	52,2	52,1	52,1	60,3	59,7
2010	63,4	63,6	63,5	51,9	52,2	52,0	60,9	59,7
2011	63,4	63,6	63,5	52,0	52,2	52,1	61,7	60,3
2012	63,5	63,6	63,5	52,1	51,7	51,9	-	61,3
2013	63,5	63,7	63,6	51,8	52,0	51,9	-	61,1
2014	63,6	63,8	63,7	52,1	52,0	52,0	-	61,7
Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom privata sektorn – Persons retired on a private-sector pension								
2005	63,9	64,0	64,0	52,4	52,9	52,6	60,4	59,2
2006	63,8	63,9	63,8	52,3	52,5	52,4	60,3	59,2
2007	63,6	63,7	63,7	52,3	52,6	52,4	60,4	59,3
2008	63,6	63,7	63,7	52,3	52,4	52,3	60,3	59,5
2009	63,7	63,7	63,7	52,3	52,2	52,3	60,3	59,7
2010	63,7	63,8	63,8	52,0	52,2	52,1	60,9	59,6
2011	63,8	63,8	63,8	52,1	52,3	52,2	61,7	60,2
2012	63,7	63,8	63,7	52,2	51,7	52,0	-	61,2
2013	63,7	63,8	63,8	51,9	51,9	51,9	-	61,0
2014	63,8	63,9	63,9	52,1	51,8	52,0	-	61,6
Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom offentliga sektorn – Persons retired on a public-sector pension								
2005	62,6	62,9	62,8	52,5	53,0	52,8	60,5	59,2
2006	62,4	62,9	62,7	52,2	52,9	52,7	60,3	59,2
2007	62,3	63,0	62,7	52,8	53,0	52,9	60,3	59,4
2008	62,9	63,2	63,1	52,7	52,9	52,9	60,3	59,6
2009	63,0	63,4	63,3	53,0	53,0	53,0	60,3	59,8
2010	63,3	63,6	63,5	52,6	53,0	52,9	60,9	59,8
2011	63,3	63,8	63,6	53,1	53,0	53,0	61,7	60,5
2012	63,4	63,7	63,6	53,0	52,4	52,6	-	61,4
2013	63,5	63,8	63,7	52,7	53,0	52,9	-	61,2
2014	63,5	63,9	63,8	53,3	53,0	53,1	-	61,8

II Työeläkkeelle siirtyneet

Nya arbetspensionerade

*Persons retired on
an earnings-related
pension*

Kuvio 5. Työeläkkeelle vuonna 2014 siirtyneet

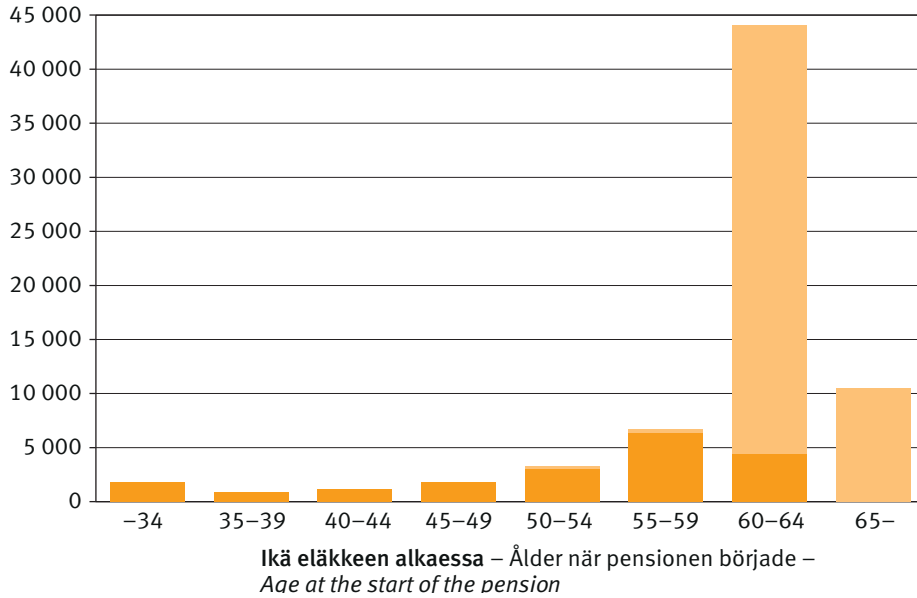
Figur 5. Nya arbetspensionerade år 2014

Chart 5. Persons having retired on an earnings-related pension in 2014

5a. Kaikki ikäryhmittäin

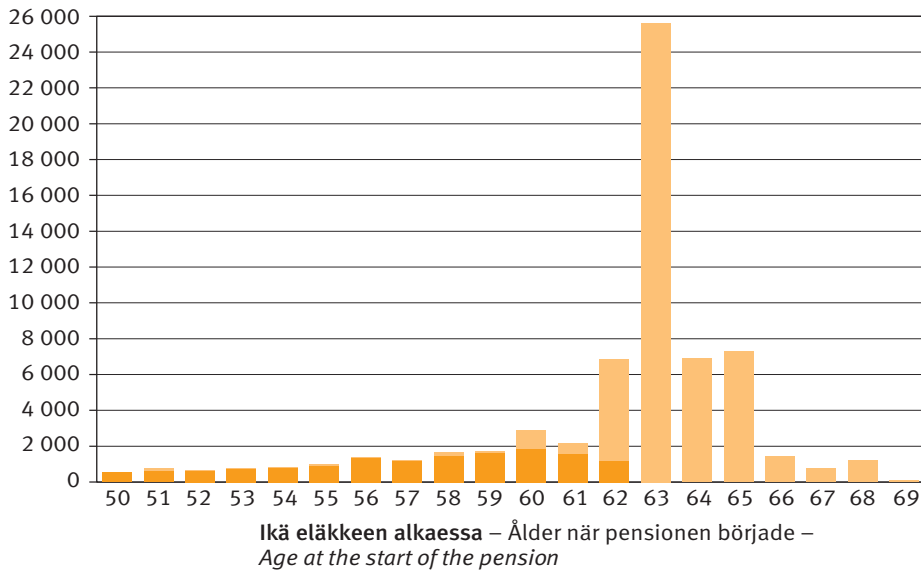
5a. Alla efter åldersgrupp

5a. All persons by age group

5b. 50-69-vuotiaat yksivuotisikäluokittain

5b. 50-69-åriga efter ettåriga åldersgrupper

5b. 50-69-year-olds by one-year age groups

Vanhuuseläkkeelle siirtyneet –
Nypensionerade med ålderspension –
Persons having retired on an old-age
pension

Muulle eläkkeelle siirtyneet –
Nypensionerade med andra pensionslag –
Persons having retired on some other
type of pension

Kuvio 6. Työeläkkeelle vuosina 2013 ja 2014 siirtyneet 50–69-vuotiaat iän mukaan

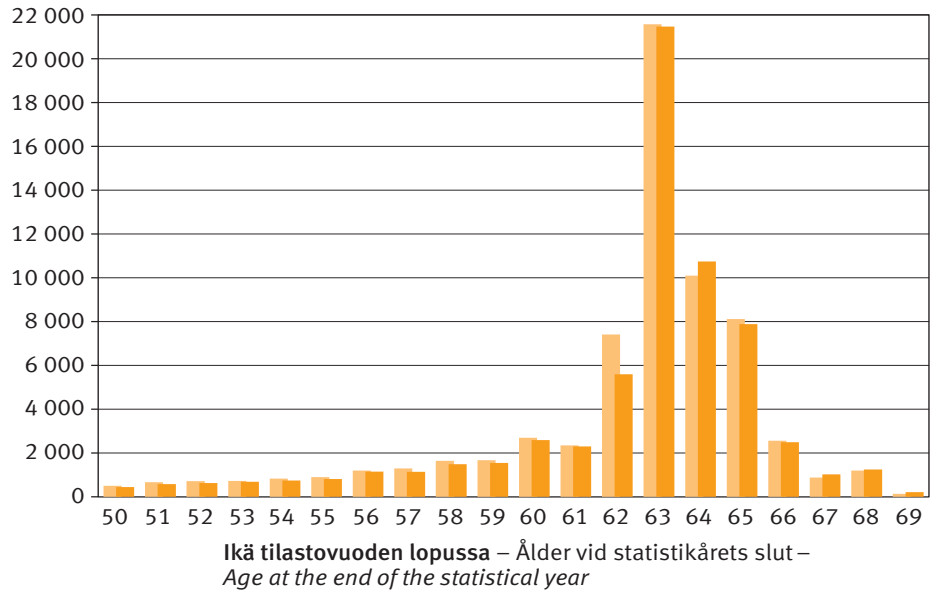
Figur 6. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade efter ålder åren 2013 och 2014

Chart 6. Persons having retired on an earnings-related pension, aged 50–69, in 2013 and 2014 by age

6a. Lukumäärä

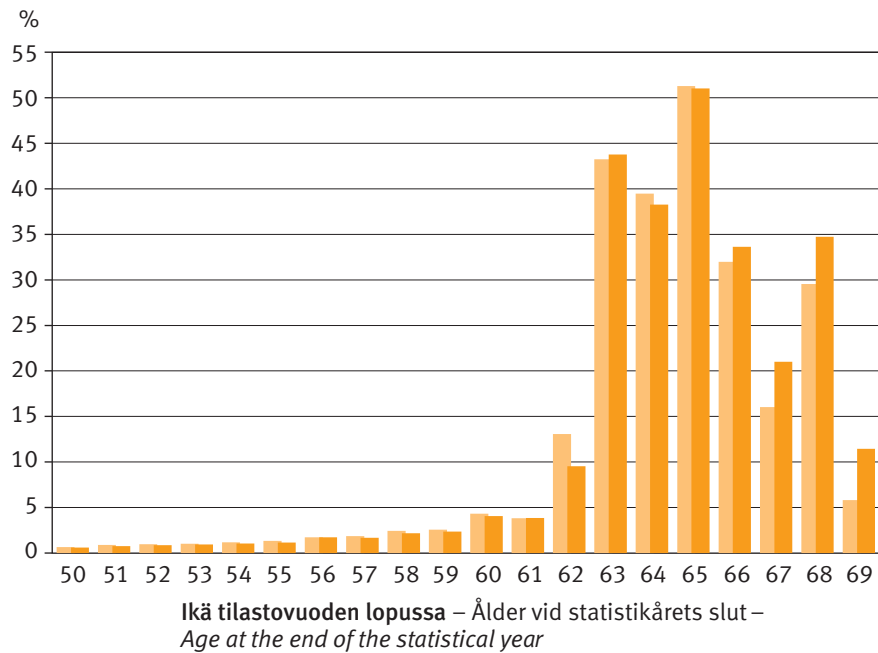
6a. Antal

6a. Number

6b. Osuus työeläkevakuutetuista

6b. Andel av arbetspensionsförsäkrade

6b. Share of the insured

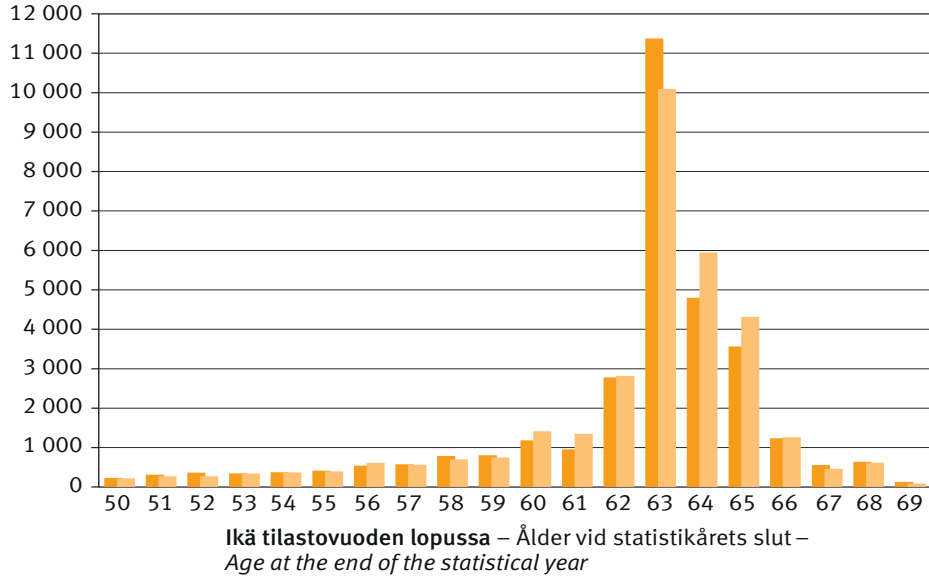
2013 2014

Kuvio 7. Työeläkkeelle vuonna 2014 siirtyneet 50–69-vuotiaat sukupuolen mukaan
 Figur 7. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade år 2014 efter kön
 Chart 7. Persons having retired on an earnings-related pension, aged 50–69, in 2014 by gender

7a. Lukumäärä

7a. Antal

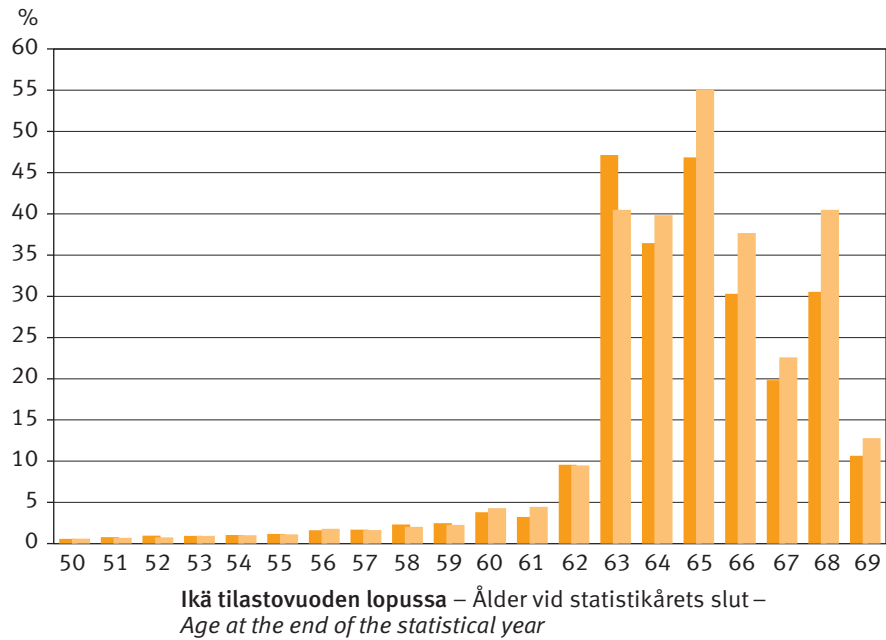
7a. Number

7b. Osuus työeläkevakuutetuista

7b. Andel av arbetspensionsförsäkrade

7b. Share of the insured

■ Miehet – Män – Males ■ Naiset – Kvinnor – Females

4. Työeläkkeelle siirtyneet eläkelajin mukaan

4. Nya arbetspensionerade efter pensionsslag

4. Persons having retired on an earnings-related pension by pension benefit

	Vanhuuseläke Ålderspension <i>Old-age pension</i>		Työkyvyttö- myyseläke Sjukpension <i>Disability pension</i>	Työttömyys- eläke Arbetslös- hetspension <i>Unemploy- ment pension</i>	Maatalouden erityiseläke Special- pension för lantbruks- företagare <i>Special pension for farmers</i>	Kaikki eläkkeelle siirtyneet Alla ny- pension- erade <i>All new retirees</i>	Osa-aika- eläkkeelle siirtyneet Nya deltid- pensions- tagare <i>New part- time pension recipients</i>
	Kaikki Samtliga <i>All</i>	Varhennettu vanhuuseläke Förtida ålders- pension <i>Early old-age pension</i>					
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet – Alla nya arbetspensionerade – All persons retired on an earnings-related pension							
2005	30 217	2 467	25 853	10 091	1 362	67 088	4 869
2006	27 103	1 933	24 399	11 296	1 213	63 714	6 154
2007	28 050	2 377	25 422	12 430	1 081	66 722	6 693
2008	33 672	2 822	25 574	12 017	1 136	72 116	7 037
2009	43 510	2 889	23 870	11 484	1 025	79 637	8 565
2010	44 112	2 532	22 898	3 253	613	70 741	9 813
2011	46 694	2 486	22 983	1 303	687	71 591	6 750
2012	48 005	2 574	20 457	-	645	69 070	3 745
2013	52 286	2 695	20 383	-	647	73 266	5 034
2014	50 826	869	18 806	-	741	70 324	3 381
Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom privata sektorn – Persons retired on a private-sector pension							
2005	27 875	1 611	23 870	9 739	1 362	62 642	3 040
2006	22 691	1 225	22 403	11 081	1 213	57 196	3 626
2007	23 750	1 622	23 394	12 218	1 081	60 217	3 901
2008	30 091	1 989	23 583	11 835	1 136	66 388	4 145
2009	39 487	2 403	22 042	11 309	1 025	73 630	5 500
2010	40 192	2 389	21 068	3 205	613	64 957	5 811
2011	42 721	2 332	21 220	1 292	687	65 857	3 806
2012	44 134	2 434	18 900	-	645	63 647	3 806
2013	48 439	2 560	18 805	-	647	67 849	2 830
2014	47 100	730	17 327	-	741	65 127	1 873
Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom offentliga sektorn – Persons retired on a public-sector pension							
2005	15 526	2 811	14 259	5 269	.	34 966	1 849
2006	15 213	1 987	13 631	5 667	.	34 437	2 550
2007	15 845	2 271	14 242	6 028	.	36 005	2 818
2008	18 651	2 427	14 475	5 962	.	38 967	2 909
2009	23 660	1 724	13 578	5 872	.	43 005	3 101
2010	25 031	1 202	13 191	1 661	.	39 838	4 031
2011	27 148	1 249	13 358	538	.	41 026	2 966
2012	27 885	1 267	11 900	-	.	39 785	1 576
2013	30 988	1 410	12 030	-	.	43 008	2 214
2014	30 612	494	11 270	-	.	41 876	1 519

Vanhuuseläkkeissä ovat mukana vain suoraan tai osa-aikaeläkkeeltä vanhuuseläkkeelle siirtyneet, eivät ns. jatkoeläkkeet. – I ålderspensionerna ingår endast nypensionerade som gått i ålderspension direkt eller efter deltidspension, inte s.k. fortsatta pensioner. – *The old-age pensions include only persons who have retired directly on an old-age pension or from a part-time pension to an old-age pension, not so-called continued pensions.*

III Työeläkevakuutetut

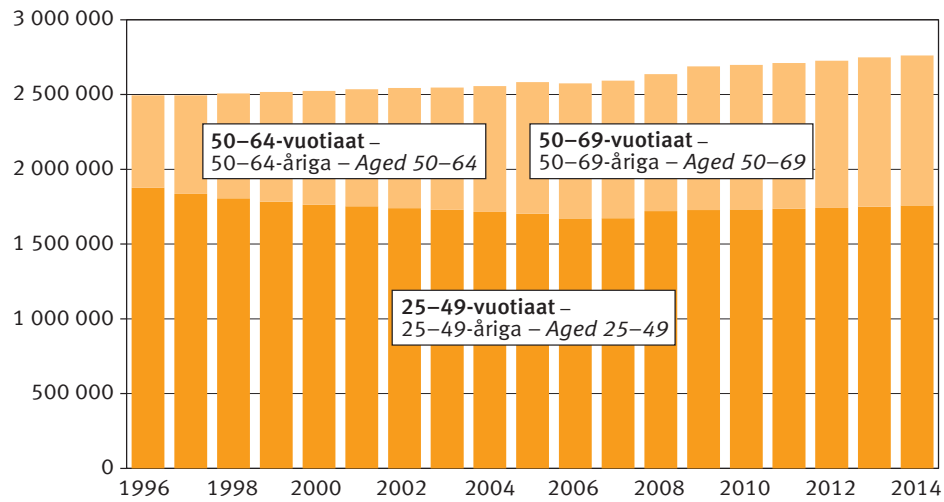
Arbetspensionsförsäkrade

*Persons insured for
earnings-related
pension benefits*

Kuvio 8. Työeläkevakuutetut ikäryhmittäin

Figur 8. Arbetspensionsförsäkrade efter åldersgrupp

Chart 8. Persons insured for earnings-related pension benefits by age group

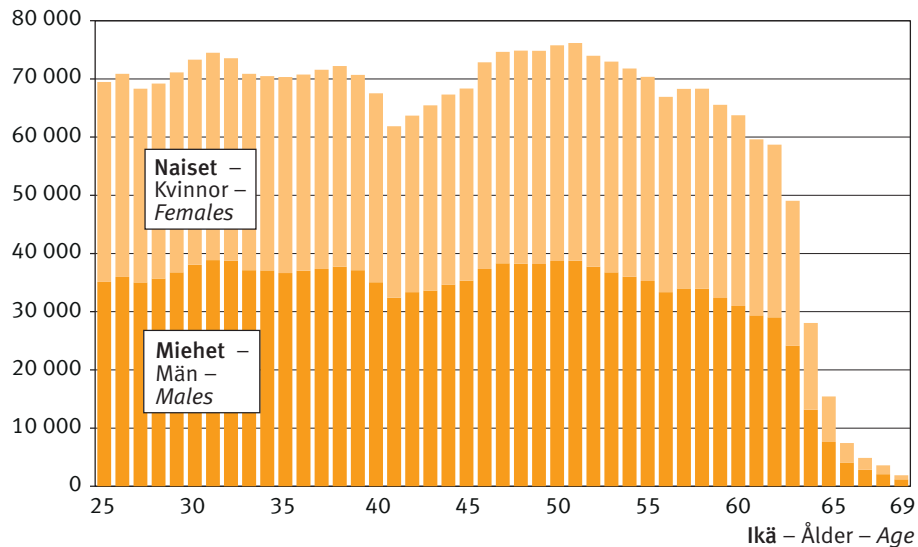

Vuoden 2004 loppuun yleinen eläkeikä oli 65 vuotta. – Till slutet av år 2004 var den allmänna pensionsåldern 65 år – Until the end of 2004 the general retirement age was 65 years.

Kuvio 9. Työeläkevakuutetut iän mukaan 1.1.2014

Figur 9. Arbetspensionsförsäkrade efter ålder 1.1.2014

Chart 9. Persons insured for earnings-related pension benefits by age at 1.1.2014

Kuvioissa työeläkevakuutetut sisältävät ne eläkeoikeuden piiriin kuuluvat henkilöt, jotka eivät saa eläkettä (pl. osaaikaeläke). Ikä on ikä tilastovuoden lopussa. – I graferna inkluderar de arbetspensionsförsäkrade som omfattas av pensionsrätten och som inte får pension (exklusive deltidspension). Åldern är åldern vid statistikårets slut. – In the graphs the persons insured for earnings-related pension benefits include persons who are covered by pension rights and who do not receive a pension (not including part-time pension). Age is age at the end of the statistical year.

